

คู่มือยา

สำหรับโรงพยาบาล

ส่งเสริมสุขภาพตำบล

ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ยาแก้ปวด ลดไข้

พาราเซตามอล (Paracetamol / Acetaminophen)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 325 มก. และ 500 มก.

ยาน้ำเชื่อม ขนาด 120 มก./ 5 มล.

ข้อบ่งใช้ ลดไข้ แก้ปวดทั่วไปที่ไม่รุนแรง

ขนาดและวิธีการใช้

1. ยาเม็ด และยาน้ำเชื่อม

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1-2 เม็ด เวลามีอาการ โดยให้ซ้ำได้ทุก 4-6 ชั่วโมง ถ้ายังมีอาการอยู่
เด็ก ใช้ขนาด 10-15 มก./ กก. โดยให้ซ้ำได้ทุก 4-6 ชั่วโมง ถ้ายังมีอาการอยู่

2. ยาฉีด ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ (IM)

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1-2 มล.

เด็ก ครั้งละ 0.5-1 มล.

อาการอันไม่พึงประสงค์ เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย ตัวเหลือง ตาเหลือง

ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรใช้เกินวันละ 1,200 มก. ในเด็ก และ 4 กรัม ในผู้ใหญ่ เนื่องจากมีผลต่อการทำงานของตับ
2. เด็กต่ำกว่า 12 ปี ไม่ควรรับประทานยาติดต่อกันนานเกิน 5 วัน ผู้ใหญ่ไม่ควรรับประทานยาติดต่อกันนานเกิน 10 วัน
3. ระวังการแพ้ยาในผู้ป่วยตับหรือไตผิดปกติ ถ้าต้องมีการใช้ติดต่อกันควรลดขนาดยา

ข้อห้ามใช้ ไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่แพ้ยานี้

ترامาดอล (Tramadol)

รูปแบบยา ยาแคปซูล ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการปวดรุนแรงปานกลางถึงรุนแรงมาก ไม่มีฤทธิ์ลดไข้

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่และเด็กอายุมากกว่า 14 ปีขึ้นไป รับประทาน 50 - 200 มิลลิกรัม/วัน
- ในเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ขนาดรับประทานอยู่ในดุลพินิจของแพทย์

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ อาเจียน ปากแห้ง วิงเวียนศีรษะปวดท้อง ท้องอืด อาหารไม่ย่อย ท้องผูก ง่วงนอน ปวดศีรษะ วิดก
กังวล หงุดหงิด อ่อนเพลีย ท้องเสีย ผื่นคัน ปัสสาวะบ่อยเหงื่อออกมาก น้ำหนักลด ลมพิษ หัวใจเต้นผิดจังหวะ ความดันโลหิต
สูง การมองเห็นภาพได้ไม่ชัดเจน ตับอักเสบ

ข้อควรระวัง

การใช้ยานี้เป็นเวลาติดต่อกันนานๆ อาจก่อให้เกิดการติดยาได้

ยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์

ไดโคลฟีแนค (Diclofenac)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 25 มก.

ข้อบ่งใช้ ไข้บรรเทาอาการปวดข้อ ลดอาการอักเสบของกล้ามเนื้อ และข้อ

ขนาดและวิธีการใช้

1. แก้ปวดข้อจากโรคปวดข้อรูมาตอยด์ ใช้ครั้งละ 2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง
2. แก้ปวดกล้ามเนื้อ ใช้ครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ อาเจียน แผลในกระเพาะอาหาร ปวดศีรษะ ตามัว

ข้อควรระวัง

ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่เป็นโรคแผลในกระเพาะอาหาร โรคเกี่ยวกับเลือดออกผิดปกติ ผู้ป่วยที่กำลังใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด และผู้ป่วยโรคตับ ไต

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา หรือยาในกลุ่มเดียวกัน สตรีมีครรภ์หรือระยะให้นมบุตร ผู้ป่วยที่มีเลือดออกในทางเดินอาหาร

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. หลีกเลี่ยงการใช้ aspirin และแอลกอฮอล์ระหว่างใช้ยา
2. ควรรับประทานยาพร้อมหรือหลังอาหารทันที เพื่อลดอาการระคายเคืองต่อทางเดินอาหาร

ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก.

ยาน้ำ 100 mg./5 ml.

ข้อบ่งใช้ ลดไข้ แก้ปวดต่างๆ ทั่วไปเหมือนพาราเซตามอล และลดอาการอักเสบของข้อและกล้ามเนื้อ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารทันที
เด็ก รับประทานขนาด 20 มก./ กก./ วัน แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารทันที

อาการอันไม่พึงประสงค์

1. คลื่นไส้ อาเจียน แน่นท้อง ปวดเกร็งท้อง อาหารไม่ย่อย มีนงง ภาวะวณกระวาย บวม น้ำ ผิวหนังเป็นผื่นแดงคัน หูอื้อ ตามัว นอนไม่หลับ
2. อาจทำให้มีแผลในทางเดินอาหาร หากใช้ต่อเนื่องกันนาน

ข้อควรระวัง

ระวังการใช้ในผู้สูงอายุ และผู้ป่วยที่เป็นโรคแผลในกระเพาะอาหาร โรคเกี่ยวกับเลือดออกผิดปกติ ผู้ป่วยที่กำลังใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด และผู้ป่วยโรคตับ ไต โรค SLE

ข้อห้ามใช้

ไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่แพ้ยา หรือยาในกลุ่มเดียวกัน ยาAspirin หรือ NSAIDs ตัวอื่น สตรีมีครรภ์

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. หลีกเลี่ยงการใช้ aspirin และแอลกอฮอล์ระหว่างใช้ยานี้
2. ควรรับประทานยาพร้อมหรือหลังอาหารทันที เพื่อลดอาการระคายเคืองต่อทางเดินอาหาร

ยากลายกล้ามเนื้อ

โทลเพอริโซน (Tolperisone)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งใช้ ใช้บรรเทาอาการที่เกี่ยวข้องกับการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อและช่วยคลายกล้ามเนื้อ

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

ความดันโลหิตต่ำ เกิดผื่นแพ้ยา ปากแห้ง ไม่สบายท้อง ท้องเสีย กล้ามเนื้ออ่อนแรง ง่วงซึม อ่อนเพลีย

ข้อควรระวัง

- ควรระวังการใช้ยานี้ในผู้ป่วยโรคตับ โรคไตทำงานน้อยกว่าปกติ
- การเก็บรักษา เนื่องจากยาเสื่อมสลายได้ง่าย
- ยานี้อาจทำให้ง่วงนอนได้ จึงควรระวังในการขับขี่ยานยนต์หรือทำงานกับเครื่องจักรกล

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้
- ผู้ป่วยโรค Myasthenia gravis

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ไม่ควรใช้เป็นยาหลักในการรักษา
- ควรใช้ในกรณีปวดเฉียบพลันไม่ใช่เรื้อรังและใช้ในระยะเวลาสั้นๆ

ยาชาเฉพาะที่

ลิโดเคน (Lidocaine)

รูปแบบยา ยาฉีด ความเข้มข้น 2% (20 มก./ มล.) ในขวด 3 มล.

ข้อบ่งใช้ เป็นยาชาเฉพาะที่ ป้องกันและลดการเจ็บเสียดของหัวใจ

ขนาดและวิธีการใช้

ขนาดยาสูงสุด 4.5 มก. / กก. หรือ 30 มก.

1. สำหรับเป็นยาชาเฉพาะที่

การผ่าตัดย่อย ใช้ยาชาความแรง 0.5% (โดยเจือจางน้ำยา ความเข้มข้น 2% ด้วยน้ำกลั่นสำหรับฉีด) ฉีดครั้งละ 2-40 มล. ตามความจำเป็น

การฉีดเพื่อให้ผิวหนังหรือเนื้อเยื่อ ใช้ยาความแรง 1% (โดยเจือจางน้ำยา ความเข้มข้น 2% ด้วยน้ำกลั่นสำหรับฉีด) ฉีดครั้งละ 2-40 มล. ใกล้เคียงประสาทแต่ละข้างของนิ้วนั้นๆ

2. สำหรับป้องกันและลดการเดินเสียดังของหัวใจ

ขนาดยา 1 มก./กก. ฉีดเข้าหลอดเลือดดำซ้ำๆ (ใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 2-3 นาที) ถ้าจำเป็นต้องใช้ยาอีก ให้ 0.5-0.75 มก./กก. ใน 5-10 นาที เพิ่มขึ้นได้ถึง 3 มก./กก. ให้ใช้วิธีหยดน้ำยา ที่มีความเข้มข้น 0.1% หรือ 0.2% โดยเจือจางน้ำยาความเข้มข้น 2% ด้วย D-5-W เข้าหลอดเลือดดำในอัตรานาทีละ 1-4 มก. และบันทึก EKG ไปด้วย

อาการอันไม่พึงประสงค์ กลิ่นไส้ อาเจียน แผลในกระเพาะอาหาร ปวดศีรษะ ตามัว

ข้อควรระวัง

ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่เป็นโรคแผลในกระเพาะอาหาร โรคเกี่ยวกับเลือดออกผิดปกติ ผู้ป่วยที่กำลังใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด และผู้ป่วยโรคตับ ตไต

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา หรือยาในกลุ่มเดียวกัน สตรีมีครรภ์หรือระยะให้นมบุตร ผู้ป่วยที่มีเลือดออกในทางเดินอาหาร

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. หลีกเลี่ยงการใช้ aspirin และแอลกอฮอล์ระหว่างใช้ยานี้
2. ควรรับประทานอาหารหรือหลังอาหารทันที เพื่อลดอาการระคายเคืองต่อทางเดินอาหาร
3. สามารถเก็บที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 วัน หลังจากเปิดใช้แล้ว

ยาแก้ปวดไมเกรน

อะมิทริปไทลีน (Amitriptyline)

รูปแบบยา ยาเม็ด 10 mg

ข้อบ่งใช้

1. ป้องกันไมเกรน
2. บรรเทาอาการปวดประสาทหลังเป็นงูสวัด ปวดศีรษะจากความเครียด
3. บรรเทาอาการในผู้ป่วยกลุ่มอาการลำไส้ไวต่อสิ่งเร้า โรคกังวล
4. โรคซึมเศร้า

ขนาดและวิธีการใช้

1. ป้องกันไมเกรน ผู้ใหญ่ ครั้งละ 10-25 มก. วันละครั้ง ก่อนนอน
2. ปวดศีรษะจากความเครียด และปวดประสาทหลังเป็นงูสวัด เริ่มต้นด้วยขนาด 10 มก.ต่อวัน แล้วค่อยๆเพิ่มขนาดทุกสัปดาห์ จนได้ผล

อาการอันไม่พึงประสงค์

ปากแห้ง ท้องผูก ตามัว วิงเวียน ง่วงนอนอ่อนเพลีย เหงื่อออกมาก ชัก ความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นผิดปกติ

ข้อควรระวัง

1. ยานี้มีผลข้างเคียง เช่น ง่วงนอน ปากแห้ง ท้องผูก ตามัว ปัสสาวะลำบาก กลิ่นไส้ อาเจียน ความดันโลหิตต่ำ หรือความดันโลหิตสูง ใจสั่น น้ำหนักขึ้น บวม หัวใจเต้นผิดปกติ กล้ามเนื้อเกร็ง เป็นต้น
2. อาจทำให้เกิดอาการแพ้ มีลมพิษ ผื่นคันได้

3. ควรระมัดระวังในการใช้ในคนที่มีการชัก โรคตับ ต่อมลูกหมากโต ต้อหิน โรคหัวใจ คอพอกเป็นพิษ ผู้สูงอายุและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

4. หลีกเลี่ยงการใช้ร่วมกับยานอนหลับ ยากล่อมประสาท ยาแก้แพ้หรือแอลกอฮอล์ เพราะอาจเสริมฤทธิ์ทำให้วังงมากขึ้น

5. ถ้าใช้ร่วมกับยากลุ่มกระตุ้นประสาทซิมพาเทติก อาจทำให้ความดันสูง

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้ ผู้ป่วยที่เพิ่งฟื้นตัวจากโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

เออร์โกตามีน ทาร์เตรต (Ergotamine tartrate)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 1 มก.+ คาเฟอีน 100 มก.

ข้อบ่งใช้

รักษาอาการปวดศีรษะจากไมเกรน

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทาน 1 เม็ด เมื่อมีอาการปวดไมเกรน หากอาการยังไม่ดีขึ้นกินซ้ำได้ทุก 30 นาที ต่อจากยามื้อแรก โดยห้ามรับประทานยาเกิน 6 เม็ด/วัน และไม่เกิน 10 เม็ด/สัปดาห์

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบอาการคลื่นไส้ อาเจียนได้ แต่หากมีอาการต่อไปนี้ ได้แก่ ขาไม่มีแรง เจ็บหน้าอก หัวใจเต้นเร็ว วังงซึม ชัก สับสน ปวดหรือเจ็บขา แขน คอหรือไหล่ ปวดท้อง ปลายมือปลายเท้าชา รู้สึกเย็นและซ่า ให้พบแพทย์ทันที

ข้อควรระวัง

หลีกเลี่ยงการรับประทานยานี้ติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือเกินขนาดที่กำหนด เพราะอาจเกิดพิษจากยาได้

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ยานี้ใน เด็ก หญิงตั้งครรภ์ หญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร
- ห้ามใช้ในผู้ที่มีโรคของหลอดเลือดส่วนปลาย โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคความดันโลหิตสูงที่รุนแรงหรือควบคุมไม่ได้

คำแนะนำเพิ่มเติม

ควรสังเกตสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการปวดหัว เช่น ความร้อน ความเย็น ภาวะเครียด พักผ่อนไม่พอ อาหารบางชนิด เป็นต้น ถ้าพบว่าอะไรเป็นลสิ่งกระตุ้น ควรพยายามหลีกเลี่ยง

ยาด้านเชื้อแบคทีเรีย

อะม็อกซิซิลลิน (Amoxicillin)

รูปแบบยา ยาแคปซูล ขนาด 250 มก. และ 500 มก.

ยาน้ำเชื่อมชนิดผงแห้ง 125 มก. / 5 มล. 60 มล.

ข้อบ่งใช้

ใช้รักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรียต่างๆ เช่น การติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ หู คอ จมูก เป็นต้น

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่และเด็กน้ำหนัก มากกว่า 20 กก. รับประทานครั้งละ 250-500 มก. ทุก 6-8 ชั่วโมง

เด็กน้ำหนักน้อยกว่า 20 กก. รับประทานขนาด 20-40 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้ทุก 6-8 ชั่วโมง

ระยะเวลาที่ใช้ 5-7 วัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

หากเกิดอาการดังต่อไปนี้ ควรปรึกษาแพทย์ ผื่นแพ้ที่ผิวหนัง มีแผลที่ปากหรือลิ้น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ถ้าเป็นรุนแรงหรือมากกว่า 2 วัน

ข้อควรระวัง

1. การใช้ในสตรีมีครรภ์ หรืออยู่ระหว่างให้นมบุตร
2. ยานี้อาจลดประสิทธิภาพของยาเม็ดคุมกำเนิด

ข้อห้ามใช้

ผู้ป่วยที่มีประวัติการแพ้ยาตัวนี้ และยาในกลุ่มเดียวกัน คือ เพนนิซิลลิน คลอซาคซิลลิน

คำแนะนำเพิ่มเติม

ควรรับประทานยาให้ครบตามแพทย์สั่ง ไม่ควรหยุดยาเอง แม้ว่าอาการจะดีขึ้นแล้วก็ตาม ยกเว้นกรณีเกิดอาการแพ้อันเนื่องมาจากยา ให้หยุดยาทันที

ไดคล็อกซาซิลลิน (Dicloxacillin)

รูปแบบยา ยาแคปซูล ขนาด 250 มก.

ยาน้ำเชื่อมชนิดเป็นผงแห้งสำหรับเติมน้ำ ความแรง 62.5 มก./5 ml

ข้อบ่งใช้

เป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่มเพนิซิลลิน (Penicillin) ที่ออกฤทธิ์ได้ดีต่อเชื้อแบคทีเรียชนิด Gram - Positive bacteria

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 250 - 500 มิลลิกรัม วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน

เด็ก รับประทานขนาด 30-50 mg/kg/day แบ่งให้วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์

เช่น ท้องเสีย คลื่นไส้ รู้สึกปั่นป่วนและมีแก๊สในช่องท้อง

ข้อควรระวัง

ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา Penicillin

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ควรรับประทานยานี้ในช่วงท้องว่าง หรือรับประทานก่อนอาหารประมาณ 1 ชั่วโมง หรือรับประทานหลังอาหารประมาณ 2 ชั่วโมง
- สำหรับยาผงแห้งเมื่อเติมน้ำแล้ว ควรเก็บในตู้เย็นช่องธรรมดา หากแพทย์จ่ายให้มากกว่า 1 ขวด ให้เติมน้ำทีละขวดเมื่อจะใช้ เมื่อผสมน้ำแล้ว เก็บไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน
- รับประทานยาคิดต่อกันทุกวันจนยาหมด

อิริโทรมัยซิน (Erythromycin)

รูปแบบยา ยาน้ำเชื่อมชนิดผงแห้ง 125 มก./ 5 มล.

ข้อบ่งใช้

ใช้รักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรียต่างๆ เช่น การติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ หู คอ จมูก เป็นต้น

ขนาดและวิธีการใช้

เด็ก ขนาดรับประทาน 30-50 มก./กก./วัน แบ่งให้ 4 ครั้ง/วัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจทำให้คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน ผื่นคัน ลมพิษ วิงเวียน

ข้อควรระวัง

การใช้ยานานมากกว่า 10 วัน มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะตับอักเสบ

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ในผู้ที่แพ้ยา
- ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีโรคตับ

เมโทนิดาโซล (Metronidazole)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคบิดอะมีบาฟีในตับ โรคติดเชื้อพยาธิริโคโมแนส

ขนาดและวิธีการใช้

1. สำหรับรักษาโรคบิดอะมีบาฟีในตับ

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 500-750 มก. ทุก 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 5-10 วัน

เด็ก รับประทานขนาด 50 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้ทุก 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 5-10 วัน

2. สำหรับรักษาโรคติดเชื้อพยาธิริโคโมแนส ให้รับประทานครั้งละ 1 เม็ด ทุก 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 7 วัน หรือ 2 กรัมครั้งเดียว

อาการอันไม่พึงประสงค์ คลื่นไส้ อาเจียน วิงเวียน ปวดศีรษะ ไม่อยากอาหาร หากมีผื่นแพ้ ชัก หรืออาการอื่นๆ รุนแรงขึ้นให้หยุดยาและไปพบแพทย์

ข้อควรระวัง ระวังในผู้ป่วยโรคตับ โรคเลือด ผู้มีประวัติชัก หัวใจล้มเหลว โรคทางสมอง ภาวะไตวาย สตรีมีครรภ์หรืออยู่ในระหว่างให้นมบุตร

ข้อห้ามใช้ ในผู้ป่วยที่แพ้ยา และในสตรีมีครรภ์ไตรมาสแรก

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. ปัสสาวะอาจเปลี่ยนเป็นสีเข้ม หรือสีน้ำตาลแดง โดยไม่มีอันตราย
2. หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
3. อาจทำให้คลื่นไส้รับรสชาติอาหารเปลี่ยนไป

นอร์ฟลอกซาซิน (Norfloxacin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 400 มก.

ข้อบ่งใช้

รักษาภาวะติดเชื้อแบคทีเรีย ที่เป็นสาเหตุของโรคติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ ทางเดินอาหาร โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์

ขนาดและวิธีการใช้

- โดยทั่วไปผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 400 มก. วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร
- เด็ก 15-20 mg/kg/day แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดท้องหรือแน่นท้อง เอ็นอักเสบ

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรใช้ยานี้ในผู้ที่มียาอายุต่ำกว่า 18 ปี
- ไม่ควรรับประทานยาลดกรดภายใน 2 ชั่วโมงหลังจากรับประทานยานี้ เนื่องจากจะทำให้การดูดซึมของยาดังกล่าวลดลงได้

ข้อห้ามใช้

ผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้ หรือยาในกลุ่ม quinolone

คำแนะนำเพิ่มเติม

ควรดื่มน้ำให้มากเมื่อรับประทานยานี้

โอฟล็อกซาซิน (Ofloxacin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรียในทางเดินปัสสาวะ ผิวหนัง ทางเดินหายใจส่วนล่าง ต่อมลูกหมาก หนองในแท้ และ ท้องเสีย

ขนาดและวิธีการใช้ โดยทั่วไปผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 200-400 มก. วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบการระคายเคืองกระเพาะอาหาร เบื่ออาหาร ท้องเสีย คลื่นไส้ ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ มึนงง

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรใช้ยานี้ในผู้ที่มียาอายุต่ำกว่า 18 ปี
- ไม่รับประทานยาลดกรด วิตามินรวมที่มีสังกะสี เหล็ก หรือแร่ธาตุอื่นภายใน 2 ชั่วโมงหลังรับประทานยานี้ เพราะจะ ทกให้การดูดซึมของยาลดลง

ข้อห้ามใช้ ผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้ หรือยาในกลุ่ม quinolone

ร็อกซิโทรมัยซิน (Roxithromycin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 150 มก.

ข้อบ่งใช้ เป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่มแมโครไลด์ (macrolides) ที่ใช้รักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่ไวต่อยานี้ เช่น โรคติดเชื้อ ระบบทางเดินหายใจ และ โรคติดเชื้อที่ผิวหนัง เป็นต้น

ขนาดและวิธีการใช้

- ยานี้สามารถให้หลังอาหารได้ แต่พบว่าการให้ก่อนอาหาร 15 นาที จะทำให้ผลการรักษาดีที่สุดใน
- ขนาดที่ใช้ สำหรับผู้ใหญ่ คือ ครั้งละ 150 มิลลิกรัม วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร 15 นาที
- ขนาดที่ใช้สำหรับเด็ก คือ ครั้งละ 5-8 มิลลิกรัม ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ ท้องเสีย ตะคริวที่ท้อง เบื่ออาหาร

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยโรคตับรุนแรง โรคไตเสื่อมรุนแรง
- ไม่ควรใช้ยานี้ร่วมกับยา Ergotamine และอนุพันธ์ เพราะจะเสริมการหดตัวของหลอดเลือดแดง ทำให้เนื้อเยื่อส่วน ปลายขาดเลือดได้

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ควรรับประทานยาให้ครบตามแพทย์สั่ง ไม่ควรหยุดยาเองแม้อาการจะดีขึ้นแล้วก็ตาม
- ควรรับประทานยาก่อนอาหารเพื่อการดูดซึมที่ดี แต่หากมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ให้รับประทานยาพร้อมอาหารได้

ยาด้านเชื้อไวรัส

อะไซโคลเวียร์ (Acyclovir)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก.

ข้อบ่งใช้

ใช้รักษาโรคติดเชื้อไวรัส เช่น เริม (Herpes simplex) งูสวัด (Herpes zoster) อีสุกอีใส (Chicken pox)

ขนาดและวิธีการใช้

เริม : ขนาดยาในผู้ใหญ่คือ 200 mg วันละ 5 เวลา (ปกติแนะนำให้เว้นทุก 4 ชั่วโมง เฉพาะช่วงที่ตื่น เป็นระยะเวลารวม 5-10 วัน)

อีสุกอีใส : เด็ก ขนาดยา 10-20 mg/kg/dose 4 ครั้ง/วัน นาน 5 วัน ควรเริ่มให้ยาภายใน 24 ชั่วโมงเมื่อเริ่มมีผื่นขึ้น

: ผู้ใหญ่ ขนาดยา 600-800 mg/dose ทุก 4 ชั่วโมง ขณะตื่น (5 ครั้ง/วัน) นาน 7-10 วัน

งูสวัด : ขนาดยา 800 mg วันละ 5 เวลา เป็นระยะเวลา 7-10 วัน

อาการอันไม่พึงประสงค์ อาจเกิดอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ ท้องเสีย ผื่นคัน ตาแดง

ข้อควรระวัง ในผู้ป่วยที่มีภาวะการทำงานของไตบกพร่อง จะต้องมีการปรับขนาดยาและความถี่ของการกินยาตามระดับความรุนแรงของไตบกพร่อง หรือตามระดับการทำงานของไต

ข้อห้ามใช้ ผู้ป่วยที่มีประวัติการแพ้ยาดังนี้

คำแนะนำเพิ่มเติม ควรดื่มน้ำตามมากๆ

ยาล่ายพยาธิ

อัลเบนดาโซล (Albendazole)

รูปแบบยา ยาเม็ดขนาด 200 มก.

ยาน้ำ ขนาด 400 มก./20 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้ถ่ายพยาธิตัวกลม (เส้นด้าย ไล่เดือน เข้มหมุด ปากขอ แสม้า) ตัวตืด และใบไม้ในตับ

ขนาดและวิธีการใช้

1. สำหรับพยาธิตัวกลม

เด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี รับประทานขนาด 200 มก.ครั้งเดียว ให้ซ้ำอีก 3 สัปดาห์

ผู้ใหญ่ รับประทานขนาด 400 มก.ครั้งเดียว ให้ซ้ำอีก 3 สัปดาห์

2. สำหรับพยาธิตัวตืด

น้ำหนักน้อยกว่า 60 กก. รับประทานขนาด 15 มก./ กก./ วัน แบ่งให้ 2 ครั้ง เป็นเวลา 8-30 วัน

น้ำหนักมากกว่า 60 กก. รับประทานขนาด 400 มก.วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 8-30 วัน

3. สำหรับพยาธิใบไม้ในตับ

เด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี รับประทานขนาด 200 มก./ วัน เป็นเวลา 3 วัน ให้ซ้ำอีก 3 สัปดาห์

ผู้ใหญ่ รับประทานขนาด 400 มก. วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน ให้ซ้ำอีก 3 สัปดาห์

อาการอันไม่พึงประสงค์ ท้องผูก ท้องเสีย ปวดท้อง

ข้อควรระวัง ในผู้ป่วยโรคตับ

ข้อห้ามใช้ ในสตรีมีครรภ์

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. ควรให้สมาชิกในบ้านที่มีโอกาสติด รับประทานยานี้ด้วย
2. รับประทานยาพร้อมอาหารที่มีไขมันสูง

ยาลดระดับน้ำตาลในเลือด

ไกลพิไซด์ (Glipizide)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 5 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 2.5-30 มก. ก่อนอาหาร 30 นาที

อาการอันไม่พึงประสงค์

ภาวะน้ำตาลต่ำ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดศีรษะ มีอาการแสบขอดอก รู้สึกไม่สบายท้อง หายใจลำบาก หรือมีเสมหะมาก ผื่นลมพิษ ผื่นคัน อาการคัน ปัสสาวะเป็นสีน้ำตาลหรือสีเข้ม ไข้ หนาวสั่น เจ็บคอ เลือดออกหรือมีรอยฟกช้ำผิดปกติ ผิวแสบแดง หรือไวต่อแดดมากผิดปกติ อูจาระสีซีด ผิวหรือตามีสีเหลือง

ข้อควรระวัง

- ตั้งครรภ์หรืออยู่ในระยะให้นมบุตร
- โรคหัวใจ โรคตับ โรคไต โรคต่อมไทรอยด์

ข้อห้ามใช้

- ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 1 ที่ไม่ได้รับ insulin ร่วมด้วย
- ผู้ที่อยู่ในภาวะโคม่าด้วยโรคเบาหวาน
- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยโรคไตและผู้ป่วยโรคตับระยะรุนแรง
- มีภาวะเครียดจากการติดเชื้อ การผ่าตัด และอุบัติเหตุซึ่งทำให้ไม่สามารถคุมระดับน้ำตาลด้วยยาโรคเบาหวานชนิดที่ 2 รับประทาน

อินซูลิน (Insulin)

รูปแบบยา ยาฉีด Humulin NPH 100 iu/ml 10 ml.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 1, เบาหวานขณะตั้งครรภ์, เบาหวานชนิดที่ 2 ที่ใช้ยาเม็ดลดน้ำตาลไม่ได้ผล เบาหวานที่มีภาวะเครียด เช่น การติดเชื้อ ผ่าตัดเป็นต้น

ขนาดและวิธีการใช้

ฉีดขนาดตามแพทย์สั่งก่อนอาหาร เช้า – เย็น ขนาดเริ่มต้น 0.6 iu/kg./day บริเวณที่แนะนำให้ฉีด ได้แก่ หน้าท้อง ต้นแขน หน้าขาและสะโพก

อาการอันไม่พึงประสงค์

- มีการลดลงของความเข้มของเลือด แต่อยู่ในเกณฑ์ปกติ
- อาจทำให้ตับอักเสบ ควรเจาะเลือดตรวจการทำงานของตับทุก 2 เดือนเป็นเวลา 1 ปี
- ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
- ภาวะบวมเกิดจากการคั่งของน้ำ
- น้ำหนักตัวเพิ่ม
- ระวังหัวใจล้มเหลวกำเริบ
- ตามัวเนื่องจาก Macular edema

ข้อควรระวัง ผู้ป่วยโรคตับ

ข้อห้ามใช้

- เบาหวานชนิดที่ 1 ที่ไม่ได้รับยาฉีด insulin
- ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร
- โรคตับระยะเฉียบพลัน
- หัวใจล้มเหลว

เมทฟอร์มิน(Metformin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 500 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 500-3,000 มก. หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

ความอยากอาหารลดลง ท้องอืด มีอาการแสบยอดอก รู้สึกถึงรสชาติโลหะในปาก ปวดท้องเล็กน้อย น้ำหนักลด คลื่นไส้ ท้องผูก ปวดศีรษะ ไอ จาม น้ำมูกไหล

ข้อควรระวัง

ผู้ที่มีภาวะหัวใจล้มเหลว ผู้ป่วยด้วยพิษสุราทั้งชนิดเรื้อรังและเฉียบพลัน ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง ต้องได้รับการปรับขนาดการรับประทานอย่างถูกต้อง

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่มีภาวะเป็นกรดในเลือด
- ผู้ที่อยู่ในภาวะ ketocidosis
- ไตวาย (serum creatinine levels ≥ 1.5 mg/dL [males], ≥ 1.4 mg/dL [females]) และตับวาย
- หัวใจวาย
- เบาหวานชนิดที่ 1 ที่ไม่ได้รับยาฉีด insulin
- ผู้ที่ติดสุราเรื้อรัง
- ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ควรลดน้ำหนักสำหรับคนอ้วน งดสูบบุหรี่ หลีกเลี่ยงการติดเชื้อโรค และอารมณ์เครียด ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หากรับประทานยาแล้วอาการไม่ดีขึ้น เช่น มีอาการกระหายน้ำ หิว หรือปัสสาวะมาก ผิดปกติ หรือตรวจน้ำตาลในปัสสาวะหรือเลือดแล้วมีค่าสูงขึ้นควรพบแพทย์
- การื่อนเวลา หรืออดรับประทานอาหารเช้า หรือออกกำลังกายหักโหมเกินไป อาจทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดต่ำได้
- เมื่อรับประทานยานี้ร่วมกับเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ อาจทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ หน้าแดง เหงื่อแตก หายใจหอบและเร็ว ปวดศีรษะ หรือคลื่นไส้ นอกจากนี้แอลกอฮอล์ยังมีแคลอรีสูง อาจทำให้ควบคุมน้ำหนักยาก

ไพโอกลิตาโซน (Pioglitazone)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 15 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 15-45 มก. หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

- มีการลดลงของความเข้มของเลือด แต่อยู่ในเกณฑ์ปกติ
- อาจทำให้ตับอักเสบ ควรเจาะเลือดตรวจการทำงานของตับทุก 2 เดือนเป็นเวลา 1 ปี
- ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
- ภาวะบวมเกิดจากการคั่งของน้ำ
- น้ำหนักตัวเพิ่ม
- ระวังหัวใจล้มเหลวกำเริบ
- ตามัวเนื่องจาก Macular edema

ข้อควรระวัง ผู้ป่วยโรคตับ

ข้อห้ามใช้

- เบาหวานชนิดที่ 1 ที่ไม่ได้รับยาฉีด insulin
- ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร
- โรคตับระยะเฉียบพลัน
- หัวใจล้มเหลว

คำแนะนำเพิ่มเติม

- เนื่องจากยานี้อาจจะทำให้โรคหัวใจวายกำเริบการใช้ยานี้จะต้องประเมินว่ามีโรคหัวใจวายหรือไม่ หากมีอาการมากก็ห้ามให้ยานี้
- ระหว่างการใช้ยานี้เมื่อมีการเปลี่ยนยาจะต้องเฝ้าดูอาการหัวใจวาย เช่นอาการเหนื่อยง่าย นอนราบไม่ได้ น้ำหนักขึ้นอย่างรวดเร็ว บวมหลังเท้า

ยาลดความดัน ขับปัสสาวะ

แอมโลดิพีน (Amlodipine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 5 มก.

ข้อบ่งชี้ รักษาความดันโลหิตสูง โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด (โรคหลอดเลือดหัวใจ) และอาการเจ็บหน้าอกเนื่องจากหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจตีบตัน

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 5-10 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบอาการปลายมือ ปลายเท้าบวม (Peripheral edema) ปวดศีรษะ อาหารไม่ย่อย คลื่นไส้ วิงเวียน อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ ซึมเศร้า หัวใจเต้นเร็ว

ข้อควรระวัง

หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร ผู้ป่วยโรคตับ โรคหัวใจล้มเหลว

ข้อห้ามใช้ ผู้ที่มีประวัติแพ้ยา Amlodipine

อะทีโนลอล (Atenolol)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งชี้ รักษาโรคความดันโลหิตสูง ภาวะหัวใจวาย หรือใช้เพื่อป้องกันอาการเจ็บหน้าอก

ขนาดและวิธีการใช้

ความดันโลหิตสูง : ขนาดที่ใช้ 25-100 มก ต่อวัน วันละครั้ง

เจ็บหน้าอกจากกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด : ขนาดที่ใช้ 50-100 มก ต่อวัน ขนาดยาเต็มที่ไม่เกิน 200 มก ต่อวัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

การมองเห็นภาพผิดปกติ ชาบริเวณมือ หรือเท้า สับสน หายใจลำบาก หรือหายใจมีเสียงหวีด เวียนศีรษะ รู้สึกเหมือนจะเป็นลม กระจายน้ำมากขึ้น ปัสสาวะปริมาณมากขึ้น หัวใจเต้นไม่เป็นจังหวะ หรือหัวใจเต้นช้ากว่าปกติ ผื่นคัน เหงื่อออกมากผิดปกติ มือ ขาส่วนล่าง เท้า หรือข้อเท้าบวม ล้น อาเจียน น้ำหนักเพิ่มหรือลดผิดปกติ

ข้อควรระวัง

ผู้สูงอายุ หญิงที่ให้นมบุตร ภาวะตับ/ไตทำงานผิดปกติ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจล้มเหลวอย่างเฉียบพลัน

ข้อห้ามใช้

- หัวใจเต้นช้า
- ช็อกจากโรคหัวใจ (Cardiogenic shock)
- น้ำท่วมปอด (Pulmonary edema)
- โรคถุงลมโป่งพอง(COPD)
- โรคหอบหืด (Asthma)
- น้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia)
- โรคหลอดเลือดตีบ
- ตั้งครรภ์ไตรมาส 2-3
- 2nd or 3rd degree heart block

ด็อกซาโซซิน (Doxazosin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 4 มก.

ข้อบ่งชี้ รักษาภาวะต่อมลูกหมากโต รักษาความดันโลหิตสูง

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 1-16 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

มีแรงง่วงนอน รู้สึกเหมือนจะหมดสติ ขาบริเวณมือหรือเท้า ใจสั่น หัวใจเต้นเร็ว แรง หรือเต้นไม่เป็นจังหวะ เจ็บหน้าอก บวมบริเวณขา หรือข้อเท้า ผื่นลมพิษ หายใจลำบาก เจ็บบริเวณอวัยวะเพศชายเป็นเวลานานเมื่ออวัยวะเพศมีการขยายตัว ปวดศีรษะ เหนื่อยอ่อนเพลียผิดปกติ คลื่นไส้ การมองเห็นผิดปกติ สมรรถภาพทางเพศลดลง

ข้อควรระวัง

หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร ผู้ป่วยที่ตับ-ไตทำงานผิดปกติ

ข้อห้ามใช้

ผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา doxazosin, prazosin, terazosin

อีนาลาพริล (Enalapril)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 5 มก. และ 20 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคความดันโลหิตสูง และภาวะหัวใจล้มเหลว

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานวันละ 2.5-40 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ไอ เหนื่อย อ่อนเพลียผิดปกติ หน้า ล้าคอ ตา ริบฝีปาก ลื่น ขา มือ หรือข้อเท้าบวม หายใจลำบาก กลืนอาหารลำบาก คัน ผื่น คัน ผื่นลมพิษ เจ็บหน้าอก รอยแดง แผลพุพอง หรือลอก บริเวณผิวหนัง และเชื่อบุในปาก มีเลือดออก หรือมีรอยช้ำผิดปกติ ปริมาณ ปัสสาวะลดลง รู้สึกเหมือนจะเป็นลม มีไข้ เจ็บคอ หนาวสั่น ชา นิ้วมือ นิ้วเท้า เสียงแหบ ตาหรือตัวเหลือง

ข้อควรระวัง

- หลีกเลี่ยงอาหารเค็มหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ด้วยจะส่งผลให้การออกฤทธิ์ของอีนาลาพริลลดน้อยลง
- หากมีอาการวิงเวียนหลังรับประทานยา ควรหลีกเลี่ยงการขับรถหรืองานที่ต้องปฏิบัติ เกี่ยวกับเครื่องจักร
- ไตเสื่อม
- เกลือโปแทสเซียมในเลือดสูง
- มีภาวะขาดน้ำ
- เป็นโรคแพ้ภูมิ
- ลื่นหัวใจตีบ
- หลอดเลือดไตตีบข้างหนึ่ง
- ความดันโลหิตต่ำเนื่องจากขาดน้ำ
- ให้นมบุตร

ข้อห้ามใช้

- มีประวัติแพ้ยาอีนาลาพริล
- หลอดเลือดไตตีบทั้งสองข้าง
- ตั้งครรภ์

ฟูโรซีไมด์ (Furosemide)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 40 มก.

ยาฉีด 20 mg./2 ml.

ข้อบ่งใช้ รักษาภาวะบวมเนื่องจากโรคหัวใจล้มเหลว โรคตับ หรือโรคไต
ใช้ร่วมกับยาลดความดันอื่นๆ เพื่อรักษาภาวะความดันโลหิตสูง

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานวันละ 20-80 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

รู้สึกไม่สบายในระบบทางเดินอาหาร ก่อให้เกิดความดันโลหิตต่ำ การมองเห็นภาพไม่ชัดเจน วิงเวียน และปวดศีรษะ

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยโรคไต
- โรคต่อมลูกหมากโต
- ผู้ที่อยู่ในภาวะจำกัดน้ำและเกลือแร่

ข้อห้ามใช้

- หญิงตั้งครรภ์
- ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะร่างกายขาดเกลือแร่
- ผู้ที่มีโรคตับระยะรุนแรง

ไฮโดรคลอโรไทอาไซด์ (Hydrochlorothiazide , HCTZ)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งใช้ เป็นยาขับปัสสาวะรักษาโรคความดันโลหิตสูงและรักษาภาวะน้ำคั่งในร่างกาย

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ เพื่อควบคุมภาวะความดันโลหิตสูง รับประทานวันละ 12.5-50 มก

เพื่อรักษาภาวะน้ำคั่งในร่างกาย รับประทานวันละ 25-200 มก. ขนาดสูงสุดไม่ควรเกิน 200 มก./วัน

ปกติจะรับประทานวันละ 1-2 ครั้ง รับประทานในเวลาเช้า และกลางวัน

เด็ก อายุ น้อยกว่า 6 เดือน รับประทานขนาด 3.3 มก./ กก./ วัน แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง เด็กอายุมากกว่า 6 เดือน ให้ใช้

ขนาด 2-2.2 มก./กก./วัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

ทำให้เกิดการสูญเสียโพแทสเซียม ทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย แขนขาไม่มีแรง กระหายน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน ชีพจรเต้นเร็ว มีน
ง ปวดศีรษะ หน้ามืด

ข้อควรระวัง

ระวังในผู้ป่วยโรคตับ ไต เกาต์ เบาหวาน

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ซัลฟา สตรีมีครรภ์ ผู้ป่วยที่ปัสสาวะไม่ออกเลย

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือใช้ยาที่ใช้รักษาโรคหืด หัวใจ ไอ
- อย่าหยุด หรือเปลี่ยนขนาดยาเอง แม้ว่าจะรู้สึกดีขึ้น
- ควรรับประทานยาที่มีโพแทสเซียมเสริม เช่น กล้วยหอม ถั่วลิสง เห็ด ปลา

ลอสาร์แทน (Losartan)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคความดันโลหิตสูง ช่วยชะลอภาวะไตวายจากโรคเบาหวาน

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 25-100 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

หน้า ล้าคอ ตา ริมฝีปาก ลื่น ขา มือ เท้า หรือข้อเท้าบวม หายใจลำบาก กลืนอาหารลำบาก เสียงแหบ สับสน เวียนศีรษะ รู้สึกเหมือนจะเป็นลม เจ็บหน้าอก หัวใจเต้นเร็ว แรงหรือเต้นไม่เป็นจังหวะ ปริมาณปัสสาวะลดลง ผื่นคัน ผื่นลมพิษ

ข้อควรระวัง

ปรึกษาและพบแพทย์ทันทีที่เมื่อกินยาแล้ว มีอาการ ชิม คลื่นไส้ อาเจียน เกิดขึ้น รวมไปถึงมีอาการบวม ของใบหน้า ริมฝีปาก หลอดลม กล้องเสียงและสายเสียง ที่อาจก่อให้เกิดการอุดตันของทางเดินหายใจ

ข้อห้ามใช้ หญิงตั้งครรภ์และหญิงที่อยู่ในภาวะให้นมบุตร

โพรพรานอลอล (Propranolol)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคความดันโลหิตสูง อาการใจสั่น ภาวะหัวใจขาดเลือด ไมเกรน

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 10-320 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ไม่สบายท้อง คลื่นไส้ ท้องเสีย หรือ ท้องผูก เหนื่อย อ่อนเพลียผิดปกติ ระดับน้ำตาลในเลือดผิดปกติ มือหรือเท้าเย็น หายใจลำบากและมีเสียงดัง นอนไม่หลับ ผื่นร้าย เวียนศีรษะ รู้สึกเหมือนจะเป็นลม ประสาทหลอน เห็นภาพหลอน กล้ามเนื้ออ่อนแรงหรือเป็นตะคริว ผื่นคัน ผิวหนังแห้งลอก หัวใจเต้นช้าหรือเต้นผิดจังหวะ มือ เท้า ขา หรือข้อเท้าบวม อาเจียน เจ็บคอ เลือดออกผิดปกติ น้ำหนักเพิ่มผิดปกติ เจ็บหน้าอก

ข้อควรระวัง

- ตั้งครรภ์ หรืออยู่ในระยะให้นมบุตร
- มีประวัติเป็นโรคหืด หลอดลมอักเสบ โรคปอด โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคไตหรือต่อมไทรอยด์

ข้อห้ามใช้

- หัวใจเต้นช้า
- ช็อกจากโรคหัวใจ Cardiogenic shock
- น้ำท่วมปอด Pulmonary edma
- โรคถุงลมโป่งพอง(COPD)
- โรคหอบหืด (Asthma)
- น้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia)
- โรคหลอดเลือดตีบ
- ตั้งครรภ์ไตรมาส 2-3
- ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจเต้นผิดปกติระดับรุนแรง(2nd or 3rd degree heart block)

คำแนะนำเพิ่มเติม

โพรพรานอลอลสามารถเพิ่มความเสถียรของอาการหัวใจเต้นช้า และมีภาวะความดันโลหิตต่ำ(หน้ามืด วิงเวียน ใจง่าย) หากพบอาการดังกล่าวควรต้องปรึกษาแพทย์/ไปโรงพยาบาลโดยเร็ว

ยาลดไขมันในเลือด

เจมไฟโบรซิล (Gemfibrozil)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 300 มก.

ข้อบ่งใช้ ลดระดับคอเลสเตอรอลและระดับไตรกลีเซอไรด์ในเลือด

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 300-1,200 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ไอ เสียงแหบ ปัสสาวะมีสีน้ำตาลหรือสีเข้มผิดปกติ มีไข้ หนาวสั่น ปวดหลังส่วนล่าง หรือสีข้างลำตัว ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ปวดกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้ออ่อนแรง ปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะลำบาก เหนื่อย อ่อนเพลียผิดปกติ ตัวหรือตาเหลือง ตาพร่ามัว มีลมในกระเพาะอาหาร หรืออาการแสบขอดอก

ข้อควรระวัง

- หากตั้งครรภ์หรืออยู่ในระยะให้นมบุตร
- โรคเบาหวาน
- โรคไต
- โรคตับ
- กำลังรับประทานยาต้านเลือดแข็ง warfarin

ข้อห้ามใช้

- แพ้ยาล Gemfibrozil
- โรคตับ และโรคไต ชนิดรุนแรง
- นิ่วในถุงน้ำดี

ซิมวาสแตติน (Simvastatin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 20 มก.

ข้อบ่งใช้ ลดระดับคอเลสเตอรอล ลดปัจจัยเสี่ยงจากโรคหัวใจและหลอดเลือด

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 10-80 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ปวดกล้ามเนื้อ ปวดท้อง ท้องผูก ท้องอืด ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ผื่นคันวิงเวียน เป็นตะคริว ตับอ่อนอักเสบ ปลายประสาทอักเสบ นอนไม่หลับ ชิมเศร้า

ข้อควรระวัง ผู้ป่วยที่มีประวัติดีดสุรา หรือผู้ที่เคยป่วยด้วยโรคตับ

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่แพ้ยาลซิมวาสแตติน
- ผู้ป่วยโรคตับชนิดรุนแรง หรือภาวะตับทำงานผิดปกติ
- หญิงตั้งครรภ์ และหญิงที่อยู่ในภาวะให้นมบุตร

ยาป้องกันหลอดเลือดอุดตัน

แอสไพริน (Aspirin)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 81 มก. และ 300 มก.

ข้อบ่งใช้

ใช้เป็นยาป้องกันการจับตัวของเกล็ดเลือด เพื่อลดภาวะอุดตันของหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงสมองและหัวใจ (โรคหลอดเลือดสมอง และโรคหลอดเลือดหัวใจ)

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 81-300 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ ท้องอืด ปวดท้อง ปวดศีรษะ หรือมีอาการแพ้ยา เช่น ผื่นขึ้น หายใจลำบากหรือหายใจมีเสียงหวีด เสียงแหบ ตัวเย็น มีเสียงในหู หรือไม่ได้ยินเสียง อาเจียนเป็นเลือด อุจจาระเป็นสีแดงสด หรือสีดำคล้ำ
คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ปวดแสบขูดอก

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยโรคไตชนิดไตวายเรื้อรัง (Chronic Renal Insufficiency)
- ผู้ป่วยโรคตับ
- ผู้ที่มีภาวะเกล็ดเลือดต่ำ
- การใช้ยาในเด็กต้องได้รับคำแนะนำจากแพทย์เท่านั้น

ข้อห้ามใช้

- หญิงตั้งครรภ์และหญิงที่อยู่ในภาวะให้นมบุตร เพราะอาจส่งผลให้เกิดภาวะเลือดออกในทารกได้
- เด็กทารก
- ผู้ที่ป่วยที่เป็นแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้
- ผู้ที่เป็นโรคไข้เลือดออก หรือผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะตกเลือด

ยาโรคหัวใจ

ไอโซซอร์ไบด์ ไดไนเตรท (Isosorbide dinitrate)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก. , ยาเม็ดคอมไตล์ 5 มก.

ข้อบ่งใช้

- ใช้ป้องกันและบรรเทาอาการเจ็บหน้าอกจากโรค Angina pectoris
- ใช้รักษาโรคหัวใจวาย

ขนาดและวิธีการใช้

Isosorbide dinitrate : เริ่มต้นขนาดของยา 5 mg ถึง 20 mg วันละ 2-3 ครั้ง ก่อนอาหาร และปรับขนาดตามอาการของโรคโดยให้ได้ถึง 10 mg ถึง 40 mg วันละ 2-3 ครั้ง

Isosorbide dinitrate sublingual : เมื่อเกิดอาการเจ็บหน้าอกขึ้นให้นั่งลงอมยาชนิดอมใต้ลิ้น ให้น้ำลายละลายในปาก ห้ามกลืนยา
ยาจะออกฤทธิ์ภายใน 3 นาที หากอาการไม่ดีขึ้นให้ซ้ำได้ทุก 5 นาที แต่ไม่เกิน 3 เม็ด หากอาการยังคงอยู่ให้ไปโรงพยาบาลทันที

อาการอันไม่พึงประสงค์

ความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นเร็ว ปวดศีรษะ วิงเวียน ใจสั่น คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อ่อนเพลีย ปากแห้ง เจ็บหน้าอก ปวด
หลัง บวม น้ำ ท้องผูก ท้องเสีย ท้องอืด และอาหารไม่ย่อย

ข้อควรระวัง

ควรเก็บยาชนิดอมใต้ลิ้นไว้ในแผง หรือในขวดสีชาตามที่ได้รับจากสถานพยาบาล เนื่องจากยาเสื่อมสภาพง่าย หากยา
เสื่อมสภาพจะทำให้ใช้ไม่ได้ผล

ข้อห้ามใช้

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ควรรับประทานยาไอโซซอร์ไบด์ก่อนอาหารประมาณ 1 ชั่วโมงหรือประมาณ 2 ชั่วโมง หลังอาหาร เพื่อให้การ
ออกฤทธิ์เกิดได้เต็มประสิทธิภาพ
- ควรพกยาชนิดอมใต้ลิ้นติดตัวเวลาออกไปที่อื่นทุกครั้ง

ยาโรคเกาต์

อัลโลพูรินอล (Allopurinol)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 100 มก.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะกรดยูริกในเลือดสูง และป้องกันการกำเริบของโรคเกาต์

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานครั้งละ 100 มก. วันละ 3 ครั้ง หรือ 300 มก. วันละ 1 ครั้ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบผื่นคัน ตับอักเสบ ไตอักเสบ รู้สึกกระหายเคืองในระบบทางเดินอาหาร

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรให้ขณะที่มีการอักเสบของข้อเพราะจะทำให้ข้ออักเสบเพิ่มขึ้น \
- ควรปรับขนาดในผู้ป่วยที่มีภาวะไตผิดปกติ

คำแนะนำเพิ่มเติม บางรายอาจพบการแพ้รุนแรง เป็น Steven Johnson Syndrome

โคลชิซิน (Colchicine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 0.6 มก.

ข้อบ่งใช้ ใช้ระงับข้ออักเสบเฉียบพลันจากโรคเกาต์ และใช้ป้องกันไม่ให้เกิดข้ออักเสบซ้ำ

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง ในช่วงแรก หลังจากนั้นค่อยๆปรับลดลง และหยุดเมื่อหายสนิท

อาการอันไม่พึงประสงค์

ท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง (นอกจากนี้ยังทำให้ผมร่วง กดไขกระดูก ประสาทส่วนปลายอักเสบ กล้ามเนื้อผิดปกติ
แต่โอกาสที่จะเกิดอาการเหล่านี้มีน้อย)

ข้อควรระวัง ระวังการใช้ยานี้ในหญิงที่กำลังให้นมบุตร ด้วยยานี้สามารถผ่านออกมากับน้ำนมมารดาได้

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ที่แพ้ยาโคลชิซิน
- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยด้วยโรคแผลในกระเพาะอาหาร - ลำไส้ ผู้ป่วยด้วยโรคตับหรือโรคไต
- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ที่ เป็น โรคหัวใจ หรือมีการทำงานของหัวใจผิดปกติ และผู้ที่มีความผิดปกติในระบบเลือด/ระบบโลหิตวิทยาของร่างกาย
- ห้ามใช้ยากับหญิงตั้งครรภ์ เพราะอาจทำให้ทารกพิการแต่กำเนิด และ/หรือแท้งบุตรได้
- ห้ามใช้ยาโคลชิซินระดับอาการปวดที่มีได้มีสาเหตุมาจากโรคเกาต์

ยารักษาไทรอยด์

เลโวไทรอกซีน (Levothyroxine)

รูปแบบยา ยาเม็ด 0.1 mg

ข้อบ่งใช้ รักษาภาวะ Hypothyroid

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 100 – 300 ไมโครกรัม วันละครั้ง
- เด็กอายุมากกว่า 1 ปี รับประทานครั้งละ 25 – 50 ไมโครกรัมต่อวัน หรือ 2.5 – 5 ไมโครกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัมต่อวัน

รับประทานยาก่อนอาหาร ½-1 ชั่วโมง

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจมีหัวใจเต้นเร็ว น้ำหนักลด เจ็บหน้าอก มือสั่น ปวดศีรษะ ท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน ภาวะกระดูกพรุน นอนไม่หลับ เหงื่อออก หิวบ่อย ในเด็กอาจมีผมร่วง

ข้อควรระวัง

- ระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือผู้ที่มีภาวะต่อมหมวกไตทำงานน้อย
- ระวังการใช้ยานี้กับผู้สูงอายุ และหญิงที่กำลังตั้งครรภ์

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้กับผู้แพ้ยาเลโวไทรอกซีน
- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจล้มเหลวชนิดเฉียบพลัน

คำแนะนำเพิ่มเติม

โพรพิลไทโอยูเรซิล (Propylthiouracil, PTU)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาภาวะต่อมไทรอยด์เป็นพิษ

ขนาดและวิธีการใช้ 100-150 mg ต่อวัน แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์ ผื่น ลมพิษ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดข้อ ผมร่วง มึนงง

ข้อควรระวัง ผู้ป่วยที่ใช้ยา Warfarin, Digoxin, Theophylline และยาในกลุ่ม Beta blocker เนื่องจากมีปฏิกิริยาระหว่างยา

ข้อห้ามใช้

ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้

ยาลดการอักเสบ ยาภูมิแพ้

เดกซามิทาโซน (Dexamethasone)

รูปแบบยา ยาฉีด 5 mg./ml.

ข้อบ่งใช้

- ลดอาการปวดจากการอักเสบ เช่น ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ
- ลดอาการหอบหืดเฉียบพลัน
- ลดอาการอักเสบที่ผิวหนัง

ขนาดและวิธีการใช้

- เด็ก 0.08-0.3 มก./กก./วัน เข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าหลอดเลือดดำ แบ่งให้ทุก 6-12 ชั่วโมง
- ผู้ใหญ่ฉีดวันละ 4-20 มก. เข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าหลอดเลือดดำ แบ่งให้ทุก 6-12 ชั่วโมง

อาการอันไม่พึงประสงค์ เกิดสิ่ว นอนไม่หลับ วิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ความดันในเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูง บวม กระจกหู แผลหายช้า ติดเชื้อง่าย

ข้อควรระวัง

1. ควรใช้เท่าที่จำเป็น อย่าพร่ำเพรื่อ อย่าใช้เป็นยาลดไข้แก้ปวด หรือแก้อักเสบ โดยที่ยังไม่ทราบสาเหตุ
 2. ควรใช้ยาลดกรดกินควบด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการระคายเคืองกระเพาะ
 3. พืชในระยะสั้น อาจทำให้แผลกำเริบ น้ำตาลในเลือดสูง (อาจเป็นเบาหวานได้) ลดภูมิคุ้มกันของ ร่างกายทำให้ติดเชื้อ (เช่น วัณโรค ปอดอักเสบ) ได้ง่าย
 4. พืชในระยะยาว ทำให้บวม กระจกหู หักง่าย แผลหายช้า มีจ้ำเขียวขึ้นตามผิวหนัง กลืนแระในร่างกายเสียความสมดุล เป็นต่อกระจก ต้อหิน ความดันโลหิตสูง หน้าบวม มีหนวดขึ้น เป็นสิ่ว โรคจิตประสาท
 5. ผู้ป่วยที่ใช้สเตียรอยด์ติดต่อกันนานๆ เมื่ออาการดีขึ้น ต้องค่อยๆ ลดขนาดของยาลงทีละน้อย เพื่อให้ต่อมหมวกไตค่อยๆ ฟื้นตัวขึ้น หากหยุดยาทันทีโดยที่ต่อมหมวกไตยังฟื้นตัวไม่ถึ อาจเกิดอันตรายถึงตายได้ เนื่องจาก "ภาวะวิกฤตจากต่อมหมวกไตฝ่อ"
 6. ควรระมัดระวังในการใช้ในผู้ที่มีการหัวใจล้ม ไตวาย ความดันโลหิตสูง เบาหวาน กระจกหู ผู้ที่เคยมีประวัติวัณโรค
- ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในคนที่เป็นแผล โรคติดเชื้อรา โรคติดเชื้อไวรัสบางชนิด ต้อหิน หรือคนที่แพ้ยาในกลุ่มนี้

เพรดนิโซโลน (Prednisolone)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 5 มก.

ข้อบ่งใช้

- รักษาและบรรเทาอาการอักเสบของผิวหนัง
- ป้องกันและบำบัดอาการภูมิแพ้/โรคภูมิแพ้ และ โรคหืด
- รักษาโรคออโตอิมมูน/โรคภูมิคุ้มกันตนเอง

ขนาดและวิธีการใช้

ขนาดรับประทานของผู้ใหญ่เพื่อด้านการอักเสบอยู่ในช่วง 5-60 มิลลิกรัม/วัน โดยแบ่งรับประทาน 1-4 ครั้ง/วัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบอาการบวม,ประจำเดือนมาผิดปกติ, มีขนขึ้นคกทั้งตัวรวมทั้งใบหน้าด้วย, ภาวะกระดูกพรุน, ต้อกระจก, สิว, ผิวหนังบาง, กล้ามเนื้อลีบ จึงมีภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแรง, ความต้านทานต่อการติดเชื้อโรคต่ำลง

ข้อควรระวัง

- ควรรับประทานหลังอาหารทันที
- ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่เป็นแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ โรคข้อหิน เพราะจะทำให้อาการของโรคเหล่านี้กำเริบมากขึ้น
- ระวังการใช้ยากับผู้ป่วยด้วย โรคหัวใจ โรคไต โรคความดันโลหิตสูง โรคกระดูกพรุน ผู้ป่วยอาการโรคจิต และ โรคต่อกระจก โรคเบาหวาน เพราะยานี้สามารถทำให้อาการของโรคดังกล่าวรุนแรงมากขึ้น

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้กับหญิงตั้งครรภ์ และหญิงที่กำลังให้กำเนิดบุตร
- ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่มีอาการติดเชื้อไวรัส หรือเชื้อรา ด้วยจะทำให้เชื้อโรครุกรามและมีจำนวนมากขึ้น แต่กลับซุกซ่อนอาการจากติดเชื้อโดยผู้ป่วยไม่รู้ตัว

ยาแก้แพ้เฉียบพลัน

อะดรีนาลีน (Adrenaline)

รูปแบบยา ยาฉีด ความเข้มข้น 1 มก./ มล. ในหลอดขนาด 1 มล.

- ข้อบ่งใช้
1. ใช้แก้อาการแพ้ที่รุนแรงต่างๆ เช่น ลมพิษชนิดรุนแรง อาการแพ้จนมีอาการหอบหืดหรือช็อก
 2. รักษาอาการหืดอย่างรุนแรง
 3. ใช้ห้ามเลือด

ขนาดและวิธีการใช้

1. สำหรับแก้อาการแพ้ รักษาอาการหืด
ผู้ใหญ่ ครั้งละ 0.5 มล. ให้ซ้ำได้ทุก 15 นาที 2 ครั้ง จากนั้นให้ยาทุก 4 ชั่วโมง จนอาการทุเลา
เด็ก ครั้งละ 0.01 มก./ กก. ขนาดสูงสุด 0.5 มก.
ฉีดเข้าใต้หนังหรือกล้ามเนื้อ (หากมีอาการรุนแรง ให้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำช้าๆ)

2. สำหรับห้ามเลือดกำเดา

ใช้ผ้าก๊อชชุบยาอุดจมูก

อาการอันไม่พึงประสงค์

ใจสั่น ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน

ข้อควรระวัง

1. ห้ามใช้ในผู้ป่วยโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง คอพอก หญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร
2. ระวังการใช้ในผู้สูงอายุ เด็กเล็ก
3. เก็บยาให้พ้นแสง หากยาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลห้ามใช้

ยาแก้แพ้

เซทิริซีน (Cetirizine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.

ข้อบ่งใช้

ใช้รักษาอาการแพ้ เชื้อจมูกอักเสบเนื่องจากภูมิแพ้ เชื้อบูตาอักเสบ

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่และเด็กอายุตั้งแต่ 12 ขึ้นไป รับประทาน 5 – 10 มิลลิกรัม วันละ 1 ครั้ง\
- ผู้สูงอายุตั้งแต่ 77 ปีขึ้นไป ควรรับประทาน 5 มิลลิกรัม วันละ 1 ครั้ง
- เด็กอายุ 6-11 ปี รับประทาน 5-10 มิลลิกรัมวันละครั้ง
- เด็กอายุ 2-5 ปี รับประทาน 2.5 มิลลิกรัม วันละครั้ง และสามารถปรับขนาดรับประทานได้สูงสุดไม่เกิน 5 มิลลิกรัม วันละครั้ง หรือแบ่งเป็น 2.5 มิลลิกรัมวันละ 2 ครั้งก็ได้

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจก่อให้เกิดการหดเกร็งของหลอดลมทำให้การหายใจลำบาก มีอาการบวมของใบหน้าริมฝีปาก ลิ้น และคอ ปากแห้ง หัวใจเต้นผิดปกติ หงุดหงิด รู้สึกสับสน บางคนอาจมีอาการนอนไม่หลับ ปัสสาวะน้อยกว่าปกติ วิงเวียนศีรษะ เป็นต้น

ข้อควรระวัง

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงซึม จึงไม่ควรขับขี่ยานยนต์ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล

คลอร์เฟนิรามีน (Chlorpheniramine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 4 มก.

ยาน้ำเชื่อม ขนาด 2 มก./ 5 มล.

ยาฉีด ความเข้มข้น 10 มก./ มล. ในหลอด 1 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาอาการหวัด คัดจมูก อาการคัน และอาการแพ้ต่างๆ เช่น ลมพิษ ผื่นแพ้ วัคซีนการแพ้ เชื้อตาขาวอักเสบจากการแพ้ การแพ้ยา

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 4 มก. วันละ 2-4 ครั้ง

ฉีดเข้ากล้ามเนื้อครั้งละ 0.5-1 มล.

เด็ก รับประทานขนาด 0.35 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้วันละ 2-4 ครั้ง

ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ครั้งละ 0.25-0.5 มล.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ง่วงนอน มึนงง เวียนศีรษะ ตาพร่า ปากแห้ง คอแห้ง เบื่ออาหาร ใจสั่น หงุดหงิด

ข้อควรระวัง

1. ระวังการใช้ในเด็กเล็ก ถ้ามีการใช้ในขนาดมากเกินไป อาจทำให้อ่อนไม่หลับ กระสับกระส่าย และชักได้
2. ยานี้อาจทำให้เสมหะข้นเหนียว ขับออกยาก จึงไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการไอ มีเสมหะ เช่น หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ หืด

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในทารกแรกเกิดหรือคลอดก่อนกำหนดสตรีที่อยู่ในระหว่างให้นมบุตร ผู้ป่วยโรคหอบหืด

คำแนะนำเพิ่มเติม

ผู้ที่ขับซัลด หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรระมัดระวังในการใช้ยานี้

ไซโปรเฮปตาดีน (Cyproheptadine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 4 มก.

ข้อบ่งใช้

1. ใช้รักษาอาการหวัด คัดจมูก อาการคัน และอาการแพ้ต่างๆ
2. ช่วยเจริญอาหาร

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง

เด็ก รับประทานขนาด 0.25 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้วันละ 3 ครั้ง
ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ครั้งละ 0.25-0.5 มล.

อาการอันไม่พึงประสงค์ ง่วงนอน มึนงง เวียนศีรษะ ตาพร่า

ข้อควรระวัง ยานี้อาจทำให้เสมหะข้นเหนียว ขับออกยาก จึงไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการไอ มีเสมหะ เช่น หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ หืด

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี สตรีที่อยู่ในระหว่างให้นมบุตร ผู้ป่วยโรคหอบหืด

คำแนะนำเพิ่มเติม ผู้ที่ขับซัลด หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรระมัดระวังในการใช้ยานี้

ไฮดรอกซีซีน (Hydroxyzine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.

ข้อบ่งใช้ แก่แพ้, แก่คัน

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์ ง่วงซึม มึนงง สับสน ปากแห้ง คอแห้ง ปัสสาวะ อุจจาระลำบาก

ข้อควรระวัง

- ยานี้ทำให้ง่วงซึมจึงไม่ควรขับซัลดหรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร
- ไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์เพราะจะทำให้ง่วงนอนมากขึ้น
- สตรีมีครรภ์ โดยเฉพาะระหว่าง 3 เดือนแรก สตรีที่คาดว่าจะตั้งครรภ์หรือกำลังให้นมบุตร ควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ยานี้

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้
- ผู้ป่วยโรคหอบหืด ต้อหิน ปัสสาวะลำบากเนื่องจากต่อมลูกหมากโต

ยาแก้ไอ ขับเสมหะ ละลายเสมหะ

อะซีทิลซิสเทอีน (Acetylcysteine)

รูปแบบยา แกรนูล

ข้อบ่งใช้ ละลายเสมหะ บรรเทาอาการไอ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ ยา 1 ซอง ละลายน้ำครึ่งแก้ว ดื่มหลังอาหารหรือเฉพาะเวลามีอาการ
อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ อาเจียน อาการทางระบบทางเดินอาหารอื่นๆ

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยที่มีอาการอาเจียน : อาการอาเจียนอาจจะรุนแรงขึ้นเมื่อใช้ยา
- ภาวะทางสมองที่เกิดจากโรคตับ (hepatic encephalopathy) : ควรหยุดการใช้ยา
- การแพ้ยา (Hypersensitivity reactions) : มีรายงานการเกิดผื่นลมพิษหลังกินยา

ข้อห้ามใช้

ผู้ป่วยที่แพ้ Acetylcysteine

เดกโตรเมโทรเฟน (Dextromethophan)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 15 มก.

ข้อบ่งใช้ ใช้ระงับอาการไอ รักษาอาการไอแห้ง ๆ ไม่มีเสมหะ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 10-20 มก. ทุก 4 ชั่วโมง หรือ 30 มก. ทุก 4-8 ชั่วโมง ไม่เกินวันละ 120 มก.

เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 15 มก. ทุก 6-8 ชั่วโมง ไม่เกินวันละ 60 มก.

เด็กอายุ 2-6 ปี รับประทานครั้งละ 2.5-7.5 มก. ทุก 6-8 ชั่วโมง ไม่เกินวันละ 30 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ อาเจียน แผลในกระเพาะอาหาร ปวดศีรษะ ตามัว

ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรใช้สำหรับอาการไอที่มีเสมหะมากๆ
2. ยานี้ อาจทำให้เกิดอาการท้องผูก คลื่นไส้ อาเจียนได้ หากใช้เกินขนาด
3. ใช้อย่างระมัดระวังในภาวะ หรือ โรค ดังนี้ หอบหืด ไอเรื้อรัง ถุงลมโป่งพอง มีไข้ ปวดศีรษะเป็นเวลานาน สตรีมีครรภ์และให้นมบุตร

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในผู้ที่มิประวัติแพ้ยานี้

คำแนะนำเพิ่มเติม ควรปรึกษาแพทย์ เมื่ออาการไอยังคงอยู่หลังจากใช้ยาแล้ว 7 วัน หรือมีไข้สูง ปวดศีรษะร่วมด้วย

กลีเซอรอล ไกวอะโคเลท (Glyceryl guaiacolate)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 100 มก.

ยาน้ำเชื่อม ความแรง 100 มก./5 ml

ข้อบ่งใช้ ใช้แก้ไอ ขับเสมหะ

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 ซ้อนชา วันละ 3-4 ครั้ง
- เด็ก 2-6 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 ซ้อนชา วันละ 3-4 ครั้ง
- เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี รับประทานครั้งละ 0.125-0.25 ml ต่อน้ำหนักตัว 1 kg

อาการอันไม่พึงประสงค์

ยานี้ไม่ค่อยทำให้เกิดอาการข้างเคียง แต่อาจเกิดอาการคลื่นไส้ได้บ้าง นอกจากนี้อาจพบอาการง่วงซึม เบื่ออาหารได้

ข้อควรระวัง

ไม่ควรใช้ในอาการไอเรื้อรังที่เกิดจากสาเหตุอื่น เช่น จากการสูบบุหรี่ หืด โรคหลอดลมอักเสบเรื้อรังหรือโรคถุงลมโป่ง

พอง

ข้อห้ามใช้ ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้

ยาขยายหลอดลม

ซัลบูตามอล (Salbutamol)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 2 มก.
ยาน้ำ ขนาด 2 mg./5 ml.
ยาพ่น MDI 0.1 mg./dose 200 dose/กล่อง
ยาพ่น สารละลาย 5 mg./ml. 20 ml

ข้อบ่งใช้

เป็นยาขยายหลอดลม ใช้บรรเทาอาการหดรัดเกร็งของหลอดลมในโรคหอบหืด หลอดลมอักเสบชนิดเรื้อรัง และถุงลมโป่ง

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง หรือตามคำแนะนำของแพทย์
- เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3-4 ครั้งหรือตามคำแนะนำของแพทย์
- เด็กอายุ 2-6 ปี รับประทานครั้งละ 0.1-0.2 mg/kg วันละ 3-4 ครั้ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

ใจสั่น หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง เวียนศีรษะ มึนงง ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ ท้องเสีย ปากแห้ง ตะคริว

ข้อควรระวัง

ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีโรคหัวใจและหลอดเลือด

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา หรือส่วนประกอบของยานี้

คำแนะนำเพิ่มเติม

ไม่ควรใช้ร่วมกับยาลดอาการคัดจมูก เพราะอาจเกิดฤทธิ์ข้างเคียงที่รุนแรงต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดได้

ทีโอฟีลลีน (Theophylline)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก.

ข้อบ่งใช้ เป็นยาขยายหลอดลม ใช้รักษาโรคหอบหืด หลอดลมหดรัดเกร็งในโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรังและถุงลมโป่งพอง

ขนาดและวิธีการใช้

- ขนาดยาโดยทั่วไป 400 – 600 มิลลิกรัมต่อวัน
- ในผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป รับประทาน 200 – 400 มิลลิกรัมต่อวัน

โดยแบ่งให้วันละ 1-2 ครั้ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง เบื่ออาหาร ปวดศีรษะ มึนงง นอนไม่หลับ

ข้อควรระวัง

- การสูบบุหรี่จะทำให้ประสิทธิภาพของยาลดลง
- การดื่มชา กาแฟ อาจทำให้เกิดผลข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น
- ระวังการใช้ยาในผู้ป่วยด้วยโรคไต หญิงตั้งครรภ์ เด็ก และผู้สูงอายุ

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่แพ้ทีโอฟิลลีน
- ห้ามใช้กับผู้ป่วยด้วยโรคตับขั้นรุนแรง โรคลมชัก อาการหัวใจเต้นผิดปกติ
- ห้ามใช้กับผู้ป่วยไทรอยด์เป็นพิษ

ยาต้านพิษ

อะโทรปีน ซัลเฟต (Atropine sulfate)

รูปแบบยา ยาฉีดความเข้มข้น 0.6 มก. / มล. ในหลอด 1 มล.

ข้อบ่งใช้ 1. ใช้เป็นยาแก้พิษที่เกิดจาก cholinergic

2. ลดการบีบตัวของกระเพาะอาหาร ลำไส้

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่:

1. ใช้เป็นยาแก้พิษที่เกิดจาก cholinergic เริ่มแรก ฉีดขนาด 2 - 4 มก. เข้าหลอดเลือดดำ ตามด้วย 2 มก. เข้ากล้ามเนื้อ ทุก 5-10 นาที จนอาการทุเลา

2. ใช้ลดอาการบีบตัวของลำไส้ ใช้ 0.5-2 มก. โดยฉีดเข้าหลอดเลือดดำ หรือเข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าใต้ผิวหนัง

เด็ก:

1. ใช้เป็นยาแก้พิษที่เกิดจาก cholinergic เริ่มแรก ฉีดขนาด 1 มก. เข้าหลอดเลือดดำ ตามด้วย 0.5-1 มก. เข้ากล้ามเนื้อ ทุก 5-10 นาที จนอาการทุเลา

2. ใช้ลดอาการบีบตัวของลำไส้ ใช้ 0.25-1 มก. โดยฉีดเข้าหลอดเลือดดำ หรือเข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าใต้ผิวหนัง

อาการอันไม่พึงประสงค์

ปากแห้ง คอแห้ง กลืนลำบาก กลัวแสง ความดันโลหิตเพิ่ม ท้องผูก เกิดผื่นที่หน้าและส่วนบนของร่างกาย

ข้อควรระวัง

1. ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่หัวใจเต้นเร็ว ผู้สูงอายุ เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี
2. ไม่ควรใช้ในหญิงตั้งครรภ์หรืออยู่ในระหว่างให้นมบุตร
3. หากเกิดอาการชีพจรเต้นเร็ว มึนงง หรือสายตาพร่าให้หยุดใช้ยา

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่ต่อมลูกหมากโต หรือโรคที่มีการอุดตันของทางเดินปัสสาวะ ผู้ป่วยโรคต่อหิน

ยาเกินซัค ยานอนหลับ

ฟีโนบาร์บิทอล (Phenobarbital)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 60 มก.

ข้อบ่งใช้

1. ใช้ป้องกันและรักษาอาการชัก เช่น ชักจากไข้สูง ลมบ้าหมู บาดทะยัก
2. ช่วยให้นอนหลับ

ขนาดและวิธีการใช้

1. ใช้ป้องกันและรักษาอาการชัก เช่น ชักจากไข้สูง ลมบ้าหมู บาดทะยัก
ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 2-3 ครั้ง
เด็ก รับประทานขนาด 3-5 มก./ กก./ วัน แบ่งให้วันละ 2-3 ครั้ง
2. ช่วยให้นอนหลับ ให้เฉพาะเวลาที่ต้องการให้นอนหลับ
ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2 เม็ด

อาการอันไม่พึงประสงค์

ง่วงซึม หากใช้ยาเป็นเวลานานๆ จะเกิดการทนต่อยา อาจมีอาการตื่นเต้น สับสน กระวนกระวาย ใจสั่น

ข้อควรระวัง

1. ถ้ารับประทานเกินขนาดมาก ๆ อาจกดศูนย์ควบคุมการหายใจเป็นอันตรายถึงชีวิต
2. อาจเกิดการติดยาได้
3. ระวังการใช้ในหญิงตั้งครรภ์หรืออยู่ในระหว่างให้นมบุตร
4. ควรหลีกเลี่ยงจากการใช้ร่วมกับยานอนหลับชนิดอื่น ยาแก้แพ้ และการดื่มสุรา

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้ สตรีมีครรภ์

คำแนะนำเพิ่มเติม หลีกเลี่ยงจากการใช้ร่วมกับแอลกอฮอล์ ยาออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท หลีกเลี่ยงการขับรถ

ฟีนิโทอิน (Phenytoin)

รูปแบบยา ยาแคปซูล ขนาด 100 มก.

ข้อบ่งใช้ ใช้ควบคุมอาการชักจากโรคลมชัก

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 100 มิลลิกรัมวันละ 3 ครั้ง หรือรับประทาน 300 มิลลิกรัมครั้งเดียว ขนาดสูงสุดไม่ควร รับประทานเกิน 600 มิลลิกรัมต่อวัน
- เด็ก รับประทานขนาด 5 mg/kg/day โดยแบ่งรับประทาน 2 – 3 ครั้งต่อวัน

อาการอันไม่พึงประสงค์

เวียนศีรษะ ตาพร่า ง่วงนอน เหงื่อท่วม คลื่นไส้ อาเจียน ท้องผูก คับอึกเสบ

ข้อควรระวัง

- ระวังการใช้ยา ร่วมกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพราะจะทำให้ปริมาณยาฟีนิโทอินในกระแสเลือดมีปริมาณสูงขึ้น แต่ถ้าใช้ยานี้ร่วมกับผู้ป่วยด้วยโรคพิษสุราเรื้อรัง จะก่อให้เกิดการลดปริมาณยาในกระแสเลือดได้เช่นกัน
- ระวังการใช้ยาฟีนิโทอินกับผู้ป่วยด้วยโรคความดันโลหิตต่ำ เพราะสามารถทำให้ผู้ป่วยมีอาการกำเริบมากขึ้น
- ระวังการใช้ยาฟีนิโทอินกับผู้ที่มีการกดตับ ผู้ที่มีภาวะดีซ่าน เพราะจะทำให้อาการของภาวะนั้นๆ รุนแรงขึ้น

ข้อห้ามใช้

- ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้
- ห้ามใช้ยากับหญิงตั้งครรภ์ เพราะมีผลต่อทารกในครรภ์ ทารกอาจพิการแต่กำเนิดได้
- ห้ามใช้ยากับผู้ที่มีภาวะหัวใจเต้นช้าและ/หรือ หัวใจผิดจังหวะ

คำแนะนำเพิ่มเติม

ควรดูแลสุขภาพในช่องปาก และพบทันตแพทย์เป็นประจำ

ไดอะซีแพม (Diazepam)

รูปแบบยา ยาฉีด ความเข้มข้น 5 มก./ มล. ในหลอด 2 มล.

ข้อบ่งใช้

1. ช่วยกล่อมประสาท คลายเครียด คื่นคั่น ใจสั่น
5. รักษาอาการชัก
6. ช่วยให้นอนหลับ
7. ช่วยให้กล้ามเนื้อคลายตัว

ขนาดและวิธีการใช้

1. รักษาอาการชัก

ผู้ใหญ่ ฉีดครั้งละ 5-10 มก. เข้ากล้ามเนื้อ หรือ เข้าหลอดเลือดดำช้าๆ

เด็ก อายุ 1 เดือน - 5 ปี ฉีดครั้งละ 0.2 มก./ กก. เข้ากล้ามเนื้อ หรือ เข้าหลอดเลือดดำช้าๆ (นาน 2-3 นาที) ทุก 15-30 นาที ขนาดสูงสุด 5 มก.

อายุมากกว่า 5 ปี ฉีดครั้งละ 0.2 มก. เข้ากล้ามเนื้อ หรือ เข้าหลอดเลือดดำช้าๆ (นาน 2-3 นาที) ทุก 15-30 นาที ขนาดสูงสุด 10 มก.

อาการอันไม่พึงประสงค์ ง่วงซึม มึนงง คลื่นไส้ สับสน ตะอึก ท้องผูก

ข้อควรระวัง

1. การใช้เป็นระยะเวลานานๆ อาจทำให้ติดยา
2. ไม่ควรใช้ร่วมกับบาร์บิทูเรต (ฟีโนบาร์บิทอล) หรือ การดื่มสุรา

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 1 เดือน และห้ามใช้ในผู้ป่วยต่อหีนชนิดที่มีมูมระบายน้ำลูกตาแคบ ไมแอสทีเนียเกรวิส

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. การฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำอาจเกิดการหายใจ ทำให้ความดันโลหิตต่ำ และหัวใจหยุดเต้นได้ ควรฉีดช้าๆ
2. ผู้ที่ขับซึรด หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรระมัดระวังในการใช้ยานี้

ยาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ

มิคซ์เจอร์ คาร์มินทีฟ (M.caminative)

รูปแบบยา ยาน้ำใส สีแดง

ข้อบ่งใช้ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ช่วยเจริญอาหาร

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 2 ช้อนโต๊ะ
เด็ก รับประทานครั้งละ 1/2 - 1 ช้อนโต๊ะ
วันละ 3 - 4 ครั้ง หลังอาหาร และ ก่อนนอน จนกว่าจะดีขึ้น

ไซเมทิกอน (Simethicone)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 80 มก.

สารละลาย 40 mg./0.6 ml. 15 ml

ข้อบ่งใช้

เป็นยาขับลม รักษาอาการอึดแน่นท้องเนื่องจากมีแก๊สในกระเพาะอาหารมาก

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง โดยควรเคี้ยวยาให้ละเอียดก่อนกลืน
เด็ก <2 ปี รับประทานครั้งละ 0.3 มล. (ครึ่งหลอดหยด) วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร
เด็ก 2-12 ปี รับประทานครั้งละ 0.6 มล. (1 หลอดหยด) วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร

ข้อควรระวัง

- ยา Simethicone มี Drug Interaction กับ Levothyroxine โดยจะลดการดูดซึมของยา Levothyroxine ได้ หากจำเป็นต้องได้ร่วมกัน ควรรับประทานห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง

อาการอันไม่พึงประสงค์

ถ่ายเหลว คลื่นไส้ อาเจียน เรอ

โซดามินท์ (Sodium bicarbonate หรือ Sodamint)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 300 มก.

ข้อบ่งใช้ แก่ท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2 - 4 เม็ด
เด็ก รับประทานขนาด 1 - 2 เม็ด
วันละ 3 - 4 ครั้ง หลังอาหาร และ ก่อนนอน ควรเคี้ยวให้ละเอียดก่อนกลืน

อาการอันไม่พึงประสงค์

บวม ท้องอืด เรอ กล้ามเนื้อท้องเกร็ง

ข้อควรระวัง

ระมัดระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคไต หัวใจ ความดันโลหิตสูง ผู้สูงอายุ อาจเกิดอาการบวม

คำแนะนำเพิ่มเติม

ไม่ควรรับประทานร่วมกับน้ำนม และ ไม่ใช้ติดต่อกันนานเกิน 2 สัปดาห์

ยาแก้จุกเสียด แน่นท้อง คลื่นไส้ อาเจียน

ดอมเพอริโดน (Domperidone)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.

ยาน้ำ ขนาด 5 mg/ 5 ml

ข้อบ่งใช้ ใช้บรรเทาและรักษาอาการคลื่นไส้ อาเจียน จุกเสียด แน่นท้อง

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหารประมาณ 15-30 นาที หรือวันละ 4 ครั้ง โดยเพิ่มก่อนนอน

เด็ก รับประทานครั้งละ 0.2-0.5 mg/kg วันละ 3-4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์

- อาจเกิดอาการเมื่อยล้า ง่วงซึม มึนงง ปวดเกร็งท้องและลำไส้ ปวดศีรษะ ปากแห้ง
- Extrapyramidal symptoms เช่น ลิ้นแข็ง ขากรรไกรแข็ง คอแข็ง ตาเหลือก เป็นต้น
- ระดับ Prolactin ในซีรัมเพิ่มขึ้น

ข้อควรระวัง ระมัดระวังการใช้ยาในผู้ป่วยโรคแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ หรือทางเดินอาหารอุดตัน หญิง

ตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร ผู้สูงอายุ และผู้ที่การทำงานของตับและไตบกพร่อง

ข้อห้ามใช้ ผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้, ผู้ป่วยที่มีเลือดออกในทางเดินอาหาร

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ควรรับประทานก่อนอาหาร 15-30 นาที เพื่อช่วยการบีบตัวของกระเพาะอาหาร
- ยานี้อาจทำให้ง่วงนอนได้ จึงควรระวังในการขับขี่ยานยนต์หรือทำงานกับเครื่องจักรกล

ไดเมนไฮดริเนต (Dimenhydrinate)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 50 มก.

ยาน้ำ ความเข้มข้น 50 มก./ มล. ในหลอดขนาด 1 มล.

ข้อบ่งใช้ ป้องกันและรักษาอาการวิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน จากการเมาเรือ ความผิดปกติของหูชั้นใน

ขนาดและวิธีการใช้

1. ยาเม็ด

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง

เด็ก รับประทานขนาด 5 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้วันละ 3-4 ครั้ง

2. ยาน้ำ นิดเข้ากลั้ม ฆ่าได้ทุก 6-8 ชั่วโมง

ผู้ใหญ่ นิดครั้งละ 1-2 มล.

เด็ก นิดตามน้ำหนัก ดังนี้

10 - 15 กก. นิดครั้งละ 1/4 มล.

16 - 25 กก. นิดครั้งละ 1/2 มล.

26 - 35 กก. นิดครั้งละ 1 มล.

มากกว่า 35 กก. ให้ขนาดเท่าผู้ใหญ่

อาการอันไม่พึงประสงค์

ง่วงนอน มึนงง เวียนศีรษะ ตาพร่า ปากแห้ง คอแห้ง

ข้อควรระวัง

ระวังในการใช้ในผู้ป่วยโรคต่อหิน ต่อมลูกหมากโต ลมบ้าหมู หอบหืด หัวใจเต้นผิดปกติ

ข้อห้ามใช้

ผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้

คำแนะนำเพิ่มเติม

1. ผู้ขับขีรถ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรระมัดระวังในการใช้ยานี้
2. ไม่ควรใช้ยาร่วมกับยานอนหลับ หรือร่วมกับการดื่มสุรา
3. ในการป้องกันอาการเมารถ เมารถเรือ ให้กินก่อนเดินทาง 30 นาที

เมโทโคลพามิด (Metoclopramide)

รูปแบบยา ยาฉีด ความเข้มข้น 5 มก./ มล. ในหลอด 2 มล.

- ข้อบ่งใช้
1. แก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน จากสาเหตุต่างๆ
 2. รักษาอาการจุก แน่นท้อง อาหารไม่ย่อย

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 2 - 3 ครั้ง ก่อนอาหาร 15 - 30 นาที
หรือ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าเส้นเลือดดำ ครั้งละ 2 - 4 มล.

เด็ก ไม่ควรรับประทานเกิน 0.5 มก./ กก./ วัน โดยแบ่งให้วันละ 3 - 4 ครั้ง หรือ ควรให้เมื่อมีอาการ และซ้ำได้ทุก 6 - 8 ชั่วโมง
หรือ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ หรือเข้าเส้นเลือดดำ ให้ฉีดตามน้ำหนัก หรือ ฉีดครั้งละ 2 - 4 มล.

อาการอันไม่พึงประสงค์

ง่วงนอน มึนงง เวียนศีรษะ ตาพร่า ปากแห้ง คอแห้ง ท้องผูก ท้องเดิน ความผิดปกติของประสาทควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย มีอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ

ข้อควรระวัง

1. ผู้ขับขีรถ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ควรระมัดระวังในการใช้ยานี้
2. การใช้ยานี้ในขนาดสูงอาจทำให้ความดันโลหิตต่ำ
3. ไม่ควรใช้ยาร่วมกับยาแอนติสไปสโมติก (Atropine) เพราะจะต้านฤทธิ์กัน

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยานี้ หรือยากลุ่มเดียวกัน สตรีมีครรภ์หรือระยะให้นมบุตร

ยาแก้ปวดเกร็งช่องท้อง

ไฮออสซีน (Hyoscine-N-butylbromide)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.
ยาน้ำ ขนาดยา 5 mg/5 ml
ยาฉีด 20 mg./ml.

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการหดเกร็งของทางเดินอาหาร และอาการเสียดท้องหรือปวดเกร็งในช่องท้อง

ขนาดและวิธีการใช้

- เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร
- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาการที่พบบ่อยคือ ปากคอแห้ง กระหายน้ำ กลืนลำบาก อาเจียน งุนงง เดินไม่ตรง รูปร่างตาช่าย กลัวแสง การปรับภาพของตาเสีย และความคันภายในลูกตาเพิ่มขึ้น

ข้อควรระวัง

- ใช้อย่างระมัดระวังในผู้ป่วยสูงอายุ เด็กซึ่งมีไข้ และในผู้ป่วยซึ่งมีภาวะหัวใจเต้นเร็ว
- ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงซึม จึงไม่ควรขับขี่ยานยนต์หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ในผู้ที่มีประวัติแพ้ยานี้
- ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่เป็นโรคคอหิอน
- ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่ต่อมลูกหมากโต หรือผู้ป่วยที่มีทางเดินปัสสาวะอุดตัน , ถ้าใส่ไม่บีบตัว , หรือส่วนปลายกระเพาะปัสสาวะตีบซึ่งอาจอุดตันได้

คำแนะนำเพิ่มเติม

หากเกิดอาการชีพจรเต้นเร็ว มึนงง หรือสายตาพร่า ให้หยุดใช้ยาและปรึกษาแพทย์

ยาโรคระเพาะ

แอนตาซิด (Antacid หรือ Aluminium+ Magnesium)

รูปแบบยา ยาน้ำแขวนตะกอน 240 ml

ข้อบ่งใช้ ใช้ลดกรดในกระเพาะอาหาร แก้อาการเรอเหม็นเปรี้ยว ปวดแสบในท้อง ป้องกันไม่ให้เกิดอาการระคายเคืองในกระเพาะจากยาต่างๆ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ 1 - 2 ช้อนโต๊ะ

เด็ก 1/2 - 1 ช้อนโต๊ะ

วันละ 3 - 4 ครั้ง หลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือ ก่อนนอน ยาเม็ดควรเคี้ยวก่อนกลืน

อาการอันไม่พึงประสงค์ อาจเกิดอาการท้องผูก หรือ ท้องเสียได้ ซึม

ข้อควรระวัง ไม่ควรกินร่วมกับยาบำรุงโลหิต หรือ ยาเตตราไซคลิน เพราะจะทำให้ยาดังกล่าวถูกดูดซึมน้อยลง

โอมีพราโซล (Omeprazole)

รูปแบบยา ยาแคปซูล ขนาด 20 mg

ข้อบ่งใช้

- เป็นยาลดกรดในกระเพาะอาหาร ใช้รักษาและป้องกันการกลับเป็นแผลซ้ำในกระเพาะอาหารและลำไส้เล็ก
- ใช้รักษาอาการกรดไหลย้อน

ขนาดและวิธีการใช้

- แผลในลำไส้เล็ก รับประทานครั้งละ 20 มิลลิกรัม วันละครั้งก่อนอาหารเช้า เป็นเวลา 2- 4 สัปดาห์
- แผลในกระเพาะอาหาร รับประทานครั้งละ 20 มิลลิกรัม วันละครั้งก่อนอาหารเช้า เป็นเวลา 4 - 8 สัปดาห์
- กรดไหลย้อน รับประทาน 20 มิลลิกรัม วันละครั้งก่อนอาหารเช้า เป็นเวลา 4 – 8 สัปดาห์

ขนาดและระยะเวลาในการรับประทานยาต้องอยู่ภายใต้คำสั่งของแพทย์เท่านั้น

อาการอันไม่พึงประสงค์

ปวดศีรษะ ท้องเสีย ท้องผูก ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืด อาจพบผื่นคัน วิงเวียน ตับอักเสบได้

ยาระบาย

ยาระบายแมกนีเซียม (Milk of Magnesia, MOM)

รูปแบบยา ยาน้ำแขวนตะกอน

ข้อบ่งใช้ แก้อาการท้องผูก ช่วยระบาย

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2 - 3 ช้อนโต๊ะ ก่อนนอน

เด็ก อายุ 7 - 12 ปี รับประทานครั้งละ 1 - 2 ช้อนโต๊ะ ก่อนนอน

อายุ 1 - 6 ปี รับประทานครั้งละ 1 - 3 ช้อนชา ก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์ ปวดท้อง ท้องร่วง คลื่นไส้ อาเจียน

ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรรับประทานเป็นประจำ เพราะจะทำให้ไม่สามารถถ่ายเองได้ตามธรรมชาติ
2. ถ้าได้รับยามากเกินไป อาจทำให้เกิดอาการท้องร่วง ขาดน้ำได้
3. ห้ามกินขณะมีอาการปวดท้อง
4. ไม่ควรใช้กับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี

ยาแก้เวียนศีรษะ

เบต้าฮิสทีน (Betahistine)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 6 มก.

ข้อบ่งใช้ สำหรับอาการหัวหมุน (vertigo) อาการวิงเวียนศีรษะ (dizziness) อาการผิดปกติเกี่ยวกับการทรงตัว และการได้ยินเสื่อมที่เกิดจากหูส่วนใน (Meniere's disease)

ขนาดและวิธีการใช้ ครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์ คลื่นไส้ อาเจียน ไม่สบายท้อง ปวดศีรษะ

ข้อควรระวัง ระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคหอบหืด และมีแผลในกระเพาะอาหาร

ยาคุมกำเนิด

Medroxyprogesterlone injection

รูปแบบยา ยาฉีดความเข้มข้น 50 มก./ มล. ในหลอดขนาด 3 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้คุมกำเนิด

ขนาดและวิธีการใช้ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 150 มก. ทุก 3 เดือน

อาการอันไม่พึงประสงค์ บวม เลือดออกกะปริกะปรอย ประจำเดือนผิดปกติ ไม่มีประจำเดือน เบื่ออาหาร ปวดบริเวณที่ฉีดยา
อ่อนแรง ง่วงซึม

ข้อควรระวัง

1. ใช้ด้วยความระมัดระวังในผู้ป่วย อาการซึมเศร้า เบาหวาน ลมชัก หอบหืด ไมเกรน
2. ควรตรวจร่างกายก่อนใช้ยา ได้แก่ PAP smear ตรวจเต้านม และช่องเชิงกราน
3. หากมีอาการผิดปกติ ให้รีบปรึกษาแพทย์

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์ ในผู้ป่วยที่มีภาวะหลอดเลือดอักเสบ เส้นเลือดอุดตัน เลือดออกทางช่องคลอด โดยไม่ทราบสาเหตุ

ไลเนสทรีโนล Lynestrenol (Exluton®)

รูปแบบยา ยาเม็ด ตัวยาสำคัญ Lynestrenol 0.5 mg แผลง 28 เม็ด

ข้อบ่งใช้ ใช้คุมกำเนิด สำหรับหญิงให้นมบุตร

ขนาดและวิธีการใช้ เริ่มรับประทานยาเม็ดแรกภายใน 1-3 วันแรกของรอบเดือน จากนั้นรับประทานวันละ 1 เม็ด ติดต่อกัน
ทุกวัน เมื่อหมดแผงแรกสามารถเริ่มแผงใหม่ต่อได้โดย ซึ่งจะทำให้ผู้ที่รับประทานยาต่อเนื่องจะไม่มีประจำเดือน

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจพบอาการคลื่นไส้ ปวดศีรษะ เต้านมตึงคัด ออยากอาหารเพิ่มขึ้นได้

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ควรปรึกษาแพทย์ก่อนรับประทานยานี้
- การอาเจียนหรือท้องเสียหลังรับประทานยา อาจทำให้ประสิทธิภาพของยาลดลง

ข้อห้ามใช้ ห้ามบดหรือเคี้ยวยานี้

ยาเม็ดคุมกำเนิด (Contraceptive pill)

รูปแบบยา ยาเม็ด 1 แผง มี 21 หรือ 28 เม็ด

ใน 1 แผง ประกอบด้วย เอสโตรเจน และ โพรเจสเทอเจน

ข้อบ่งใช้ ใช้คุมกำเนิด รักษาภาวะเลือดออกทางช่องคลอด

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 1 เม็ด ก่อนนอน ในวันแรกของการมีประจำเดือน

ถ้าใช้ชนิดที่มี 21 เม็ด หลังจากยาหมดแผงแล้ว ให้หยุด 7 วัน จึงรับประทานแผงต่อไป

ถ้าใช้ชนิดที่มี 28 เม็ด ใช้รับประทานทุกวัน โดยเริ่มจากเม็ดที่มีฮอร์โมนก่อน

อาการอันไม่พึงประสงค์ คลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ น้ำหนักเพิ่ม ออยากอาหาร

ข้อควรระวัง หากมีเลือดออกขณะรับประทานยา ควรปรึกษาแพทย์

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์หรือระยะให้นมบุตร ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดอุดตัน โรคตับ
คำแนะนำเพิ่มเติม ควรได้รับการตรวจไตก่อน หลังจากรับประทานยาเป็นเวลา 1 ปี

วัคซีน

วัคซีนป้องกันคอตีบและบาดทะยัก (Diphtheria and Tetanus vaccine)

รูปแบบยา ยาฉีด 0.5 ml./dose

ข้อบ่งใช้ ป้องกันคอตีบและบาดทะยัก

ขนาดและวิธีการใช้

1. เพื่อป้องกัน

ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 3 ครั้ง ครั้งละ 0.5 มล. ในเดือนที่ 0, 1 และ 6 จากนั้นฉีดกระตุ้นทุก 10 ปี

2. เมื่อสัมผัสโรค

2.1 ไม่ต้องฉีดหากได้รับการฉีดป้องกัน ในข้อ 1 จนครบ 3 เข็มแรกแล้ว หรือได้รับการฉีดกระตุ้นไม่เกิน 10 ปี

2.2 ฉีดตาม ข้อ 1

อาการอันไม่พึงประสงค์

ไข้ต่ำ สัน ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดตามเนื้อตัว หน้าแดง ผื่นคัน ใจสั่น ความดันโลหิตต่ำ ความผิดปกติของระบบประสาท

ข้อควรระวัง

1. ระวังระวังในการใช้ในทารก และเด็กที่มีความผิดปกติของระบบประสาท หรือมีประวัติชักจากไข้สูง

2. ระวังระวังในสตรีมีครรภ์ โดยเฉพาะในไตรมาสแรก

ข้อห้ามใช้ ห้ามฉีดเข้าเส้นเลือด

วัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า (PCEC)

รูปแบบยา ยาฉีดหลอดละขนาด 0.5 หรือ 1 มล.

ข้อบ่งใช้ ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ขนาดและวิธีการใช้

1. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 1 หลอด (0.5 หรือ 1 มล. ต่างกันไปในแต่ละบริษัทผู้ผลิต) ในวันที่ 0, 3, 7, 14 และ 30 นับจากวันที่สัมผัสโรค

2. หากสัมผัสโรคภายใน 6 เดือน หลังจากฉีดครบ 5 เข็มแล้ว ให้ฉีดอีก 1 เข็ม

3. หากสัมผัสกับโรคหลังจากฉีดครบ 5 เข็มแล้วเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี ให้ฉีด 2 เข็ม ในวันที่ 2 และ 3

อาการอันไม่พึงประสงค์ มีไข้ ปวดกล้ามเนื้อ อาการแพ้ คลื่นไส้ ปวดศีรษะ ปวดท้อง

ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรให้วัคซีนในผู้ที่มิใช่สูง ผู้ที่มีประวัติแพ้ยาง

2. ควรเตรียม อะดรีนาลีน ให้พร้อม เพื่อแก้ไขอาการแพ้แบบ anaphylactic shock

3. ถ้ามีอาการไม่พึงประสงค์ที่ไม่รุนแรง ไม่ต้องหยุดยา แต่ให้รักษาตามอาการ

คำแนะนำเพิ่มเติม

การฉีด PCEC สำหรับสถานีอนามัย แนะนำให้ฉีดแบบ IM ทั้งนี้เนื่องจากยา PCEC สามารถเก็บไว้ในอุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 8 ชั่วโมง และเนื่องจากสถานีอนามัยมีจำนวน case จำนวน ไม่มาก ส่วนการฉีด ID ใช้สำหรับในโรงพยาบาลซึ่งมีจำนวน case มาก เพื่อเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณส่วนนี้ลงได้

ยาบำรุง วิตามิน

แคลเซียม คาร์บอเนต (Calcium carbonate)

รูปแบบยา ยาเม็ดขนาด 835 มก.

ข้อบ่งใช้ - ใช้เป็นยาบำรุงกระดูก (ป้องกัน โรคกระดูกพรุน) เสริมสร้างระดับแคลเซียมในกระแสเลือด
- ใช้ลดปริมาณฟอสเฟตในเลือดในผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง

ขนาดและวิธีการใช้

- ขนาดยา 1-3 เม็ด/วัน ปรับขนาดยาตามแพทย์สั่ง
- กรณีใช้เสริมหรือทดแทนแคลเซียม รับประทานยานี้หลังอาหารหรือพร้อมอาหาร
- กรณีรับประทานเพื่อลดปริมาณฟอสเฟตในเลือดในผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง ควรรับประทานพร้อมอาหารมื้อแรก

อาการอื่นไม่พึงประสงค์

ท้องผูก ท้องอืด เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน

ข้อควรระวัง

หากต้องใช้ยาแคลเซียมคาร์บอเนตร่วมกับวิตามินที่มีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบ ควรเว้นระยะเวลาการรับประทานห่างกัน 2 ชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ เนื่องจากแคลเซียมคาร์บอเนตจะลดประสิทธิภาพในการรักษาของยาวิตามินดังกล่าว

เฟอร์รัส ฟูมาเรต (Ferrous fumarate)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 200 มก. ยาน้ำแขวนตะกอน 15 mg /0.6 ml, 15 ml

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาอาการขาดธาตุเหล็ก บำรุงโลหิต รักษาอาการซีดจากสาเหตุต่างๆ เช่น เลือดออก ขาดอาหาร ตั้งครรภ์

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร
- เด็ก รับประทานขนาด 4 - 6 มก.(ธาตุ)/ กก./ วัน แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง
- กินติดต่อกันนาน 1 - 2 เดือน หรือ จนกว่าจะหายซีด

อาการอื่นไม่พึงประสงค์ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย อุจจาระมีสีดำ

ข้อควรระวัง ไม่ควรกินร่วมกับยาลดกรด ยาเตตราไซคลิน

ข้อห้ามใช้ ห้ามใช้ในผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย

กรดโฟลิก (Folic acid)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 5 มก.

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคโลหิตจาง

ขนาดและวิธีการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานขนาดเริ่มแรกวันละ 2 - 4 เม็ด เป็นเวลา 14 วัน จึงใช้ในขนาดควบคุมอาการวันละ 1 - 2 เม็ด
- เด็ก วันละ 1 - 3 เม็ด

อาการอันไม่พึงประสงค์ ผื่นแดงตามผิวหนัง คัน หายใจลำบาก

วิตามินรวม (Multivitamin)

รูปแบบยา ยาเม็ด, ยาน้ำเชื่อม

ข้อบ่งใช้ เพิ่มวิตามินต่างๆ ให้กับร่างกาย โดยเฉพาะในคนที่ขาดอาหาร เบื่ออาหาร หรือ เจ็บป่วยเป็นเวลานาน ๆ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 2 เม็ด วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร และ ก่อนนอน

เด็ก รับประทานครั้งละ 1/2 - 1 ช้อนชา วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร และ ก่อนนอน

ข้อควรระวัง

ไม่ควรใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานเนื่องจากอาจสะสมในร่างกายได้

วิตามินบำรุงครรภ์ (Triferdine)

รูปแบบยา ยาเม็ด

ข้อบ่งใช้ ป้องกันการขาดไอโอดีน ธาตุเหล็ก และกรดโฟลิกในหญิงตั้งครรภ์

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 1 ครั้ง หลังอาหารเช้า หรือตามแพทย์สั่ง

ข้อควรระวัง

-ห้ามใช้ในผู้ที่แพ้ Iodine หรือธาตุเหล็ก หรือกรดโฟลิก หรือส่วนประกอบของยา

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาจทำให้ท้องผูก ท้องเสีย อูจาระสีดำ อาเจียน และจุกแน่น

วิตามินบำรุงครรภ์ (Obimin AZ)

รูปแบบยา ยาเม็ด

ข้อบ่งใช้ ป้องกันและรักษาภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในหญิงตั้งครรภ์ หรือเป็นธาตุเหล็กเสริมในหญิงตั้งครรภ์

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 1 ครั้ง หลังอาหารเช้า

ข้อควรระวัง

ไม่ควรใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานเนื่องจากอาจสะสมในร่างกายได้

วิตามินบี 1 (Vitamin B 1)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 10 มก.

ข้อบ่งใช้ 1. รักษาโรคเหน็บชา อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร ปวดตามกล้ามเนื้อ
2. ใช้เสริมในผู้ที่ต้องการวิตามินบี 1 เพิ่มขึ้น เช่น คนที่ขาดอาหาร ดิดเหล้า

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 2 - 10 เม็ด แบ่งให้วันละ 2 - 3 ครั้ง

วิตามินบี รวม (Vitamin B complex)

รูปแบบยา ยาเม็ด และ ยาฉีด บรรจุในหลอดขนาด 1 มล.

ข้อบ่งชี้ รักษาอาการขาดวิตามินบีชนิดต่างๆ เบื่ออาหาร มีไข้สูง

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานวันละ 2 - 3 เม็ด

ฉีดครั้งละ 1 - 2 มล. เข้ากล้ามเนื้อ หรือ เข้าเส้นเลือดดำ

อาการอันไม่พึงประสงค์ ปัสสาวะมีสีเหลือง

วิตามิน ซี (Vitamin C)

รูปแบบยา ยาเม็ด ขนาด 100 มก.

ข้อบ่งชี้ รักษาโรคโลหิตจกปิดกั้นเปิด หรือโรคขาดวิตามินซี

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่และเด็กโต รับประทานวันละ 2 - 3 เม็ด

เด็กต่ำกว่า 5 ปี รับประทานวันละ 1/2 - 1 เม็ด

อาการอันไม่พึงประสงค์ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีภาวะบกพร่องของเอ็นไซม์ G-6-PD
2. การรับประทานในขนาดสูง จะทำให้มีการตกตะกอนของยูริก และยาต่างๆ ในทางเดินปัสสาวะ

ผงน้ำตาลเกลือแร่ (Oral rehydration salts, ORS)

รูปแบบยา ยาบรรจุซอง

- ข้อบ่งชี้
1. ใช้ทดแทนน้ำ และเกลือแร่ในผู้ป่วยท้องเดิน หรืออาเจียน
 2. ป้องกันภาวะช็อก เนื่องจากร่างกายขาดน้ำ เช่น ไข้เลือดออก ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

ขนาดและวิธีการใช้

ใช้ยา 1 ซอง ผสมน้ำดื่มสุกที่เย็นแล้ว 1 แก้ว (200 มล.) ดื่มแทนน้ำ

ข้อควรระวัง

1. ผู้ป่วยโรคไต หัวใจ ควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้
2. ถ้าผู้ป่วยยังมีอาการอาเจียนมาก เหงื่อออกมาก ตัวเย็น หหมดสติ ควรนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยด่วน

คำแนะนำเพิ่มเติม

ไม่ควรใช้ยาที่ละลายน้ำแล้วมากกว่า 24 ชั่วโมง

ยาสำหรับ ตา หู คอ จมูก

แอนตาโซลิน+เตตราไฮโดโซลิน (Antazoline+Tetrahydrozolin ED)

รูปแบบยา ยาหยอดตา

ข้อบ่งชี้ ลดและบรรเทาอาการแพ้ ระคายเคือง อาการบวมแดงในบริเวณตา

ขนาดและวิธีการใช้

หยอดตาครั้งละ 1 - 2 หยด วันละ 4 - 6 ครั้ง

ข้อควรระวัง

- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่เป็น ต้อหิน ประเภท Narrow-angle glaucoma
- ขณะหยอดยาหยอดตานี้ห้ามมิให้ปลายหลอดยาสัมผัสกับนิ้วมือ เปลือกตา/หนังตา ลูกตา เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆ
- ห้ามใช้ยาร่วมกับผู้อื่น

อาการอันไม่พึงประสงค์

ระคายเคืองตา อาจมองเห็นภาพไม่ชัดเจน

คลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol)

รูปแบบยา ยาขี้ผึ้งป้ายตา 1% 5 gm.

ข้อบ่งใช้ รักษาการติดเชื้อที่ตา

ขนาดและวิธีการใช้

ยาขี้ผึ้งป้ายตา ป้ายยาก่อนนอน

ข้อควรระวัง

- ให้เก็บภายในตู้เย็นที่มีอุณหภูมิ 2 - 8 องศาเซลเซียส ห้ามเก็บยาไว้ในช่องแช่แข็ง
- ห้ามใช้ยาร่วมกับผู้อื่น

อาการอันไม่พึงประสงค์

ระคายเคืองตา อาจมองเห็นภาพไม่ชัดเจน

นีโอมัยซิน+โพลีมัยซิน บี+แกรมมิซิดิน (Neomycin+Polymycin B+Gramicidine ED)

รูปแบบยา ยาหยอดตา

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาอาการ โรคตาอักเสบ เปลือกตาอักเสบ กระจกตาอักเสบ ต่อม้ำตาอักเสบ โรคตาแดง เป็นแผลในตา

ขนาดและวิธีการใช้

หยอดตาครั้งละ 1 - 2 หยด วันละ 4 - 5 ครั้ง เป็นเวลา 5-7 วัน

ข้อควรระวัง

- ขณะหยอดยาหยอดตานี้ห้ามมิให้ปลายหลอดยาสัมผัสกับนิ้วมือ เปลือกตา/หนังตา ลูกตา เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆ
- ห้ามใช้ยาร่วมกับผู้อื่น

อาการอันไม่พึงประสงค์

ระคายเคืองตา อาจมองเห็นภาพไม่ชัดเจน

เบอโรดูอัล (Berodual = Ipratropium+Fenoterol)

รูปแบบยา แบบ METERED DOSE INHALER ประกอบด้วย Ipratropium 20 mcg + Fenoterol 50 mcg

แบบ SOLUTION ประกอบด้วย Ipratropium 0.25 mg + Fenoterol 0.50 mg

ข้อบ่งใช้

ใช้เป็นยาขยายหลอดลม ที่ใช้ป้องกันและรักษาอาการที่เกิดจากทางเดินหายใจตีบแคบในโรคหอบหืดและโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรังที่อาจมีหรือไม่มีถุงลมโป่งพองร่วมด้วย

ขนาดและวิธีการใช้

ใช้พ่นเวลามีอาการครั้งละ 1-2 กด

ข้อควรระวัง

- ในผู้ป่วยที่มีอาการหอบหืดและผู้ป่วยโรคหลอดเลือดกั้นเรื้อรังระดับความรุนแรงน้อย ควรใช้ยาเฉพาะเมื่อมีอาการจะดีกว่าการใช้ยาเป็นประจำ
- ในผู้ป่วยที่มีอาการหอบหืดและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ตอบสนองต่อยาสเตียรอยด์ควรพิจารณาว่าควรให้ยาด้านการอักเสบด้วยหรือไม่เพื่อควบคุมการอักเสบของทางเดินหายใจ
- การใช้ยากลุ่มที่กระตุ้นเบต้า-2 อาจจะทำให้ระดับของโปตัสเซียมในเลือดต่ำลง (hypokalemia) ควรระมัดระวังการใช้ยา บีโรดัล ฟอรัท ในผู้ป่วยต่อมลูกหมากโต หรือกระเพาะปัสสาวะอุดกั้น หรือผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อโรคต้อหินแบบ narrow-angle

อาการอันไม่พึงประสงค์

กล้ามเนื้อสั่น กระสับกระส่าย ปากแห้ง อาจพบอาการปวดศีรษะ มีนงง หัวใจเต้นเร็วและใจสั่น

บูเดโซไนด์ (Budesonide)

รูปแบบยา แบบ METERED DOSE INHALER มีตัวยา Budesonide 200 mcg

ข้อบ่งใช้ ใช้ในการรักษาหรือป้องกันหอบหืดในผู้ใหญ่และเด็กที่อายุ ≥ 12 เดือน

ขนาดและวิธีการใช้

พ่นครั้งละ 1-2 กด วันละ 2 ครั้ง เช้า – เย็น

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรใช้ยานี้ชนิดพ่นที่ภาชนะบรรจุยาปริแตกหรือชำรุด
- เช้าขูดขานี้ทุกครั้งก่อนการพ่นยา

อาการอันไม่พึงประสงค์

เกิดอาการไอ ปากแห้ง เจ็บคอ อาจทำให้เกิดการติดเชื้อราในช่องปาก

ซาลบูตามอล (Salbutamol)

รูปแบบยา แบบ METERED DOSE INHALER มีตัวยา Salbutamol 100 mcg

แบบ SOLUTION มีตัวยา Salbutamol 5 mg

ข้อบ่งใช้ รักษาอาการหลอดลมหดเกร็ง/หดตัวแบบเฉียบพลัน บรรเทาอาการหอบหืดแบบเฉียบพลันในระดับรุนแรง

ขนาดและวิธีการใช้

พ่นครั้งละ 1-2 กด เวลาที่มีอาการ

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรใช้ยานี้ชนิดพ่นที่ภาชนะบรรจุยาปริแตกหรือชำรุด
- เช้าขูดขานี้ทุกครั้งก่อนการพ่นยา

อาการอันไม่พึงประสงค์

เกิดอาการไอ ปากแห้ง เจ็บคอ

ยาสมุนไพร

ยาน้ำเชื่อมแก้ไอ มะขามป้อม

รูปแบบยา ยาน้ำเชื่อม

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ และช่วยให้ชุ่มคอ

ขนาดและวิธีการใช้ จิบบ่อย ๆ เมื่อมีอาการ เข้าขวดก่อนใช้ยา

อาการอันไม่พึงประสงค์ อาจทำให้ระคายเคือง

ยาผสมแก้ปวดแสบ

รูปแบบยา แคปซูล

ข้อบ่งใช้ คลายกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการปวด

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1 แคปซูล วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร เช้า-กลางวัน-เย็น

ข้อควรระวัง

- สตรีมีครรภ์ห้ามรับประทานสมุนไพรชนิดนี้
- ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับโรคหัวใจยังไม่ควรรับประทานจนกว่าจะมีรายงานความปลอดภัยอย่างแน่ชัด
- เถามีสารที่มีฤทธิ์เช่นเดียวกับฮอร์โมนเพศหญิง ดังนั้นจึงควรระมัดระวังหากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน
- ควรระมัดระวังการใช้ในสมุนไพรชนิดนี้ในผู้ป่วยที่เป็นแผลในกระเพาะอาหาร เนื่องจากแก้ปวดแสบมีกลไกการออกฤทธิ์เช่นเดียวกับยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) และการรับประทานสมุนไพรชนิดนี้อาจทำให้เกิดอาการระคายเคืองต่อระบบทางเดินอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์

คอแห้ง ใจสั่น ปวดท้อง ท้องผูก ปัสสาวะบ่อย ผิวหนังอักเสบ เป็นผื่นจากการแพ้

ยาผสมเพชรสังฆาต

รูปแบบยา แคปซูล

ข้อบ่งใช้ รักษาริดสีดวง

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1 แคปซูล วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

อาการอันไม่พึงประสงค์ ท้องผูก ท้องเสีย ปวดศีรษะ ท้องอืดเพื่อ คลื่นไส้ อาเจียน

ไฟล

รูปแบบยา ยาครีม 100 กรัม

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอก ฟกช้ำ

ขนาดและวิธีการใช้ ทาถูวนวดบริเวณที่มีอาการวันละ 2-3 ครั้ง

ข้อควรระวัง

- ยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
- ห้ามทาบริเวณขอบตาและเนื้อเยื่ออ่อน
- ห้ามทาบริเวณผิวหนังที่มีบาดแผลหรือมีแผลเปิด

ยาเม็ดขมิ้นชัน

รูปแบบยา แคปซูล

ข้อบ่งใช้ ช่วยแก้อาการจุดเสียดแน่นท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

อาการอันไม่พึงประสงค์ คลื่นไส้ ท้องเสีย ปวดหัว นอนไม่หลับ

ยาเม็ดฟ้าทะลายโจร

รูปแบบยา แคปซูล

ข้อบ่งใช้ แก้ไข้ ร้อนใน บรรเทาอาการเจ็บคอ ท้องเสีย

ขนาดและวิธีการใช้

รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

ข้อควรระวัง

- สตรีมีครรภ์และให้นมบุตรห้ามใช้ เนื่องจากมีผลให้ทารกในครรภ์มีรูปร่างผิดปกติได้
- ห้ามใช้ ฟ้าทะลายโจรสำหรับแก้อาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อแบคทีเรีย
- หากใช้ยาฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่ดีขึ้นหรือยังไม่หาย หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ควรหยุดใช้ยา และปรึกษาแพทย์

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาการคลื่นไส้ อาเจียนและเบื่ออาหาร อาจพบอาการแพ้ ผื่นคันได้บ้าง

ยาอมมะแว้ง

รูปแบบยา ยาเม็ดสำหรับอม

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ

ขนาดและวิธีการใช้ อมครั้งละ 3-5 เม็ด เมื่อมีอาการไอ

ข้อควรระวัง

- ไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเกิน 15 วัน หากไม่ดีขึ้นควรปรึกษาแพทย์
- ในผู้ป่วยที่ต้องจำกัดการใช้เกลือ ไม่ควรใช้น้ำมะนาวแทรกเกลือ

ยามะขามแขก

รูปแบบยา ยาเม็ด

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการท้องผูก

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 2-3 แคปซูล วันละ 1 ครั้ง ก่อนนอน เมื่อมีอาการท้องผูก

ข้อควรระวัง

- ควรระวังการใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี หรือผู้ป่วย inflammatory bowel disease.
- การรับประทานยาในขนาดสูง อาจทำให้เกิดไตอักเสบ
- ไม่ควรใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน เพราะอาจทำให้ท้องเสีย ซึ่งส่งผลให้มีการสูญเสียน้ำและเกลือแร่มากเกินไป โดยเฉพาะโพแทสเซียม และทำให้ลำไส้ชินต่อยา ถ้าไม่ใช้ยาจะไม่ถ่าย
- ควรระวังการใช้ในหญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร

ยาพลาซาย

รูปแบบยา ยาครีม 5 กรัม

ข้อบ่งใช้ รักษาโรคเรื้อรัง และงูสวัด

ขนาดและวิธีการใช้ ทาบาง ๆ บริเวณที่มีอาการวันละ 3-4 ครั้ง

ข้อควรระวัง

- ยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
- ห้ามใช้บริเวณริมฝีปากและภายในช่องปาก

ยารางจืด

รูปแบบยา ยาแคปซูล 380 มก

ข้อบ่งใช้ ถอนพิษไข้ แก้ไข้ ร้อนใน

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1-2 แคปซูล วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร

ข้อควรระวัง

- ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่สงสัยเป็นไข้เลือดออก เนื่องจากอาจบดบังอาการของไข้เลือดออก
- หากใช้ยาเป็นเวลานานเกิน 3 วันแล้ว อาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
- ควรระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยเบาหวาน เพราะอาจเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
- ควรระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่ต้องใช้ยารักษาโรคอย่างต่อเนื่อง เพราะยารางจืดอาจเร่งการขับยาเหล่านั้นออกจากร่างกาย ทำให้ประสิทธิผลของการรักษาลดลง

ยาเหลืองปิดสมุทร

รูปแบบยา ยาเม็ด 100 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น อุจจาระไม่เป็นมูกหรือมีเลือดปน ท้องเสียชนิดที่ไม่มีไข้

ขนาดและวิธีการใช้

เด็ก อายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 800 มิลลิกรัม – 1 กรัม ทุก 3-5 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 กรัม ทุก 3-5 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ

ข้อควรระวัง

- ใช้ไม่เกิน 1 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์

ยาหอมเทพจิตร

รูปแบบยา ยาเม็ด 200 มิลลิกรัม

ข้อบ่งใช้ แก้ลมกองละเอียด ได้แก่ อาการหน้ามืด ตาลาย สวิงสวาย (อาการที่รู้สึกใจหวิว วิงเวียน คลื่นไส้ ตาพร่าจะเป็นลม) ใจสั่น และบำรุงดวงจิตให้ชุ่มชื้น

ขนาดและวิธีการใช้ รับประทานครั้งละ 1-1.4 กรัม (5-7 เม็ด) เมื่อมีอาการ ทุก 3-4 ชั่วโมง ไม่ควรเกินวันละ 3 ครั้ง

ข้อควรระวัง

- ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาต้านการแข็งตัวของเลือด (Anticoagulants) และยาต้านการจับตัวของเกร็ดเลือด (Antiplatelets)
- ควรระมัดระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

- ควรระวังการใช้ยาในผู้ป่วยที่แพ้ละอองเกสรดอกไม้

ยาใช้ภายนอก

แอมโมเนีย (Ammonia spirit.)

รูปแบบยา ยาน้ำใช้ภายนอก.

ข้อบ่งใช้ แก้วงเวียน

ขนาดและวิธีการใช้

ใช้ล้างศีรษะอาดูบยา สูดยา

เบนซิล เบนโซเอต (Benzyl benzoate)

รูปแบบยา ยาน้ำอิมัลชัน ความเข้มข้น 25 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาหิด เหา โลน

ขนาดและวิธีการใช้

1. สำหรับรักษาหิด

อาบน้ำให้สะอาด แล้วทายานี้ให้ทั่ว (ยกเว้นบริเวณคอ ใบหน้า และศีรษะ) ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมงให้ทำซ้ำอีกครั้ง ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง จึงล้างออก

2. สำหรับกำจัดเหาและโลน

ทายานี้ให้ทั่วศีรษะ หรือบริเวณที่เป็นโลน ทิ้งไว้ 12 - 24 ชั่วโมง จึงล้างออก สระผมให้สะอาด เมื่อครบ 7 วัน ให้ทำซ้ำอีกครั้ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

เกิดอาการระคายเคือง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามใช้ในบริเวณที่มีอาการอักเสบของผิวหนัง แผลสด
2. อย่าให้ยาถูกตา ใบหน้า หรือเยื่อเมือก
3. หากให้ยาแล้วเกิดอาการระคายเคืองหรือแพ้ ให้หยุดยาทันทีแล้วล้างออก

ครีมเบตาเมทาโซน (Betamethasone cream)

รูปแบบยา ยาครีม ความเข้มข้น 0.1 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ ใช้ทาแก้ผื่นคันจากโรคแพ้ ขุน แผลงกัลด้อย

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบาง ๆ บริเวณที่เป็น วันละ 3 - 4 ครั้ง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามใช้กับผิวหนังที่ติดเชื้อต่างๆ
2. ระวังการรับประทานในเด็กเล็ก

คาลาไมน์ โลชั่น (Calamine lotion)

รูปแบบยา ยาน้ำแขวนตะกอน ความเข้มข้น 15 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการคันตามผิวหนัง เช่น ผด ผื่น คัน ลมพิษ ผื่นแพ้ อีสุกอีใส เริม งูสวัด

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบริเวณที่เป็น วันละ 2 - 3 ครั้ง หรือเมื่อเกิดอาการคัน

คลอเบทาซอล (Clobetasol propionate cream)

รูปแบบยา ยาครีม ความเข้มข้น 0.05 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ ใช้ทาแก้ผื่นคันจากการแพ้ผิวหนังอักเสบ

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบาง ๆ บริเวณที่เป็น วันละ 2-3 ครั้ง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามใช้กับผิวหนังที่ติดเชื้อต่างๆ
2. ระวังระวังการใช้ในเด็กเล็ก

โคลไตรมาโซล (Clotrimazole)

รูปแบบยา ยาครีม ความเข้มข้น 0.1 % เป็นยาใช้ภายนอก

ยาสอดช่องคลอด 100 มก./เม็ด

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาโรคเชื้อรา เช่น เชื้อราในช่องปาก เชื้อราที่ขาหนีบ หรืออวัยวะสืบพันธุ์ และ โรคเชื้อราที่ผิวหนัง

ขนาดและวิธีการใช้

- ทาบริเวณที่เป็น วันละ 2 ครั้ง เช้า เย็น ติดต่อกัน 2 - 4 สัปดาห์
- สอดยาเข้าไปในช่องคลอดครั้งละ 1 เม็ด ก่อนนอน ตามแพทย์สั่ง

อาการอันไม่พึงประสงค์

ผิวหนังร้อนแดง เกิดเป็นเม็ดตุ่มพอง บวม คัน

ข้อควรระวัง

ระวังอย่าให้สัมผัสตา

ครีมเมทิลซาลิซิลเลต / ครีมน้ำมันระกำ (Methyl salicylate cream)

รูปแบบยา ยาครีม ความเข้มข้น 15 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ แก้อาการปวด เมื่อยตามร่างกาย

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบริเวณที่เป็น วันละ 2 - 3 ครั้ง

ข้อควรระวัง

เนื่องจากบริเวณที่ปวดมีการอักเสบ จึงไม่ควรถูวนวดแรง เพราะจะทำให้เกิดการอักเสบเป็นมากขึ้นได้

โพลีโดน ไอโอดีน (Povidone iodine)

รูปแบบยา ยาน้ำสีน้ำตาลเข้ม ความเข้มข้น 7.5% และ 10 % เป็นยาใช้ภายนอก

ข้อบ่งใช้ เป็นยาระงับเชื้อ รักษาแผลสด

ขนาดและวิธีการใช้

ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่แผล

อาการอันไม่พึงประสงค์

ระคายเคืองบริเวณที่ทา

ข้อควรระวัง

1. หากให้ยาแล้วเกิดอาการระคายเคืองหรือผื่นแดงที่เกิดขึ้น ให้หยุดยาทันที
2. หลีกเลี่ยงอย่าให้เข้าตา

ไตรแอมซิโนโลน (Triamcinolone oral paste)

รูปแบบยา ยาป้ายปาก ชนิดครีม หรือซีฟิ่ง ความเข้มข้น 0.1 %

ข้อบ่งใช้ รักษาแผลอักเสบของเยื่อเมือกภายในช่องปาก

ขนาดและวิธีการใช้

ป้ายบริเวณที่เป็น วันละ 3 - 4 ครั้ง

ข้อควรระวัง

ควรแจ้งแพทย์ทราบหากตั้งครรภ์ มีภาวะการติดเชื้ออยู่ ไม่ควรนำยาไปรักษาโรคผิวหนังอื่น ระวังระวังการใช้ในเด็กเล็ก

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาการคัน แสบร้อน ไหม้ ระคายเคือง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- เพื่อให้ได้ผลดีควรป้ายยาหลังอาหาร เนื่องจากยาจะได้ติดกับแผลนานๆ
- ถ้าใช้ทายาติดต่อกันนาน 1 สัปดาห์ไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
- ไม่ควรใช้ทาบนแผลเปิด

ไตรแอมซิโนโลน (Triamcinolone)

รูปแบบยา ยาชนิดครีม ความเข้มข้น 0.02 % และ 0.1%

ข้อบ่งใช้ รักษาอาการแพ้ต่างๆ ผิวหนังอักเสบ

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบริเวณที่เป็น วันละ 2-3 ครั้ง

ข้อควรระวัง

ทำให้ผิวหนังบริเวณที่ได้รับยามีสภาพที่บางกว่าปกติ จึงติดเชื้อได้ง่าย เป็นแผลง่าย และเกิดการแพ้ต่อสารต่างๆ ได้ง่าย

อาการอันไม่พึงประสงค์

อาการคัน แสบร้อน ไหม้ ระคายเคือง

ครีมยูเรีย (Urea cream)

รูปแบบยา ยาชนิดครีม ความเข้มข้น 10 %

ข้อบ่งใช้ ใช้สำหรับทาผิวหนังเพื่อให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวหนังบริเวณใบหน้าและผิวหนังที่มีรอยแตก

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบางๆ บริเวณที่ผิวแตกหรือแห้งหลังอาบน้ำ วันละ 2 ครั้ง

ข้อควรระวัง

- เป็นยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
- ไม่ควรใช้บริเวณรอบดวงตา

อาการอันไม่พึงประสงค์

ผื่น ระบายเคืองที่ผิวหนังหรือปวด แสบ คัน

ซิลเวอร์ ซัลฟาไดอะซีน (Silver sulfadiazine)

รูปแบบยา ยาชนิดครีม ความเข้มข้น 1 % ขนาด 25 กรัม

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาแผลกดทับ แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก หรือแผลติดเชื้อบริเวณอื่นๆ

ขนาดและวิธีการใช้

ทาบนผิวหนังที่เป็นแผล วันละ 2 ครั้ง ก่อนทายาควรล้างแผลให้สะอาด

ข้อควรระวัง

- เป็นยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
- ห้ามใช้ในคนที่แพ้ยาปฏิชีวนะกลุ่มซัลโฟนาไมด์
- ห้ามใช้ในเด็กที่อายุต่ำกว่า 2 เดือน
- ใช้ด้วยความระมัดระวังในผู้ป่วย G6PD

อาการอันไม่พึงประสงค์

ผื่น ระบายเคืองที่ผิวหนังหรือปวด แสบ คัน

เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol)

รูปแบบยา สารละลาย ความเข้มข้น 70 % ขนาด 450 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรค แบคทีเรีย ไวรัส

ขนาดและวิธีการใช้

ฉีดพ่น หรือใช้สำลี ผ้าสะอาดชุบน้ำยาเช็ดทำความสะอาดบริเวณพื้นผิวอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทิ้งไว้ให้แห้ง หรือทำความสะอาดผิวหนังทั่วไป

ข้อควรระวัง

- เป็นยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
- ไม่วางไว้ใกล้เปลวไฟ ควรเก็บไว้ในที่แห้ง และเก็บให้พ้นจากแสงแดด

อาการอันไม่พึงประสงค์

ระบายเคืองที่ผิวหนังหรือปวด แสบ คัน

น้ำยาบ้วนปาก (Special mouthwash; SMW)

รูปแบบยา สารละลาย Chlorhexidine gluconate 120 มก/100 มล. ปริมาตร 180 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้บ้วนปากทุกวันเพื่อให้ปากสะอาด และกำจัดเชื้อโรคในช่องปาก ใช้รักษาโรคเหงือกอักเสบ ป้องกันฟันผุ และคราบหินปูน

ขนาดและวิธีการใช้

อมน้ำยาครั้งละ 1 ช้อนโต๊ะ (15 มล.) ควรอมอย่างน้อย 30 วินาที ภายหลังแปรงฟันให้สะอาดแล้ว วันละ 2 ครั้ง โดยไม่ต้องบ้วนน้ำตาม

ข้อควรระวัง

- ยาใช้เฉพาะที่ ห้ามกลืน

อาการอันไม่พึงประสงค์

สามารถทำให้ผิวหนังบริเวณที่สัมผัส มีอาการระคายเคือง ลอก

ยาจิตเวช

ฮาโลเพอริดอล (Haloperidol)

รูปแบบยา ยาฉีด ความเข้มข้น 5 มก./ มล. ในหลอดขนาด 1 มล.

ข้อบ่งใช้

ใช้ควบคุมอาการทางจิต และควบคุมอาการกระตุก

ขนาดและวิธีการใช้

ฉีด IM ขนาด 2-5 มก. ฉีดครั้งเดียว อาจให้ซ้ำ dose เดิมได้ทุก 1 ชั่วโมง หากพิจารณาเห็นจำเป็น ในบางรายพบว่า การให้ยาทุก 4-8 ชั่วโมงก็อาจเพียงพอต่อการควบคุมอาการได้

อาการอันไม่พึงประสงค์

มีอาการคล้ายวิตกกังวล ซึมเศร้า หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตต่ำ และเบื่ออาหาร

ข้อควรระวัง

- ระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยด้วยโรคลมชัก ผู้ป่วยโรคต่อหีน ผู้ป่วยต่อมลูกหมากโต ผู้ป่วย ด้วยโรคหัวใจหรือโรคตับใน ระยะรุนแรง ผู้ป่วยโรคต่อมไทรอยด์เป็นพิษ
- ระวังการใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านการแข็งตัวของเลือด เช่น Warfarin
- ระวังการใช้ยานี้กับหญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ เด็ก

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้าระดับรุนแรง (Severe toxic CNS depression)
- ห้ามใช้ยานี้กับผู้ป่วยด้วยโรคพาร์กินสัน
- ห้ามใช้ยานี้กับหญิงที่อยู่ในภาวะให้นมบุตร

น้ำเกลือ

50% กลูโคส (50% Glucose)

รูปแบบยา น้ำตาลกลูโคสความเข้มข้น 50% บรรจุในขวดขนาด 50 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ เช่นเดียวกับ D-5-W

ขนาดและวิธีการใช้ ฉีดเข้าหลอดเลือดดำครั้งละ 25 - 50 มล.

5% เดกซ์โทรสในน้ำ (D - 5 - W)

รูปแบบยา น้ำตาลเดกซ์โทรสความเข้มข้น 5% ในน้ำ บรรจุในขวดขนาด 500 มล. และ 1,000 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ เนื่องจากการอดอาหารนานๆ ดื่มเหล้าจัด ใช้ขาดน้ำตาลในเลือดเกินขนาด

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ 1,000 - 2,000 มล. ใน 12 - 24 ชั่วโมง

เด็ก 100 มล./ กก. ใน 24 ชั่วโมง

5% เดกซ์โทรสในน้ำเกลือ (D - 5 - S)

รูปแบบยา น้ำตาลเดกซ์โทรสความเข้มข้น 5% ในน้ำเกลือ บรรจุในขวดขนาด 500 มล. และ 1,000 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะขาดน้ำ ช็อก หรือภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ขนาดและวิธีการใช้ผู้ใหญ่ 1,000 - 2,000 มล. ใน 12 - 24 ชั่วโมง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามให้ทางหลอดเลือดดำในเด็กเล็ก
2. ห้ามให้ในผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจวาย ไตวาย ความดันโลหิตสูง หรือบวม (ยกเว้นในรายที่มีภาวะขาดน้ำเกลือ)

5% เดกซ์โทรสใน 1/2 น้ำเกลือ (D - 5 - S/2)

รูปแบบยา น้ำตาลเดกซ์โทรสความเข้มข้น 5% ในน้ำเกลือครึ่งหนึ่งของน้ำเกลือปกติ บรรจุในขวดขนาด 1,000 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะขาดน้ำ ช็อก หรือภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ขนาดและวิธีการใช้ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ 1,000 - 2,000 มล. ใน 12 - 24 ชั่วโมง

ข้อควรระวัง

1. ห้ามให้ทางหลอดเลือดดำในเด็กเล็ก
2. ห้ามให้ในผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจวาย ไตวาย ความดันโลหิตสูง หรือบวม (ยกเว้นในรายที่มีภาวะขาดน้ำเกลือ)

0.9% น้ำเกลือ (0.9% NSS)

รูปแบบยา น้ำเกลือ บรรจุในขวดขนาด 1,000 มล.

ข้อบ่งใช้ ใช้รักษาภาวะขาดน้ำ ช็อก หรือภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ขนาดและวิธีการใช้

ผู้ใหญ่ 1,000 - 2,000 มล. ใน 12 - 24 ชั่วโมง

เด็ก ขนาด 20 - 40 มล./ กก.

ข้อควรระวัง

1. ห้ามให้ทางหลอดเลือดดำในเด็กเล็ก
2. ห้ามให้ในผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจวาย ไตวาย ความดันโลหิตสูง หรือบวม (ยกเว้นในรายที่มีภาวะขาดน้ำเกลือ)

0.9% น้ำเกลือ (Sodium Chloride for Irrigation U.S.P)

รูปแบบยา น้ำเกลือ บรรจุในขวดขนาด 1,000 มล.

ข้อบ่งใช้ เป็นน้ำยา Isotonic ปราศจากเชื้อ ใช้ในการชะล้างและทำความสะอาดแผล เช่น แผลเปิด แผลผ่าตัด ใช้สวนล้างโพรงจมูก ใช้เช็ดทำความสะอาดผิวหนัง ใช้้อมกั้วปากและคอเพื่อรักษาแผลในช่องปาก

0.9% น้ำเกลือ (0.9% NSS solution)

รูปแบบยา น้ำเกลือ บรรจุในขวดขนาด 100 มล.

ข้อบ่งชี้ ใช้ในรายที่เสียน้ำ และสำหรับเพิ่มอิเล็กโทรไลต์
ขนาดและวิธีการใช้ หยดเข้าหลอดเลือดดำช้า ๆ ตามแพทย์สั่ง

น้ำบริสุทธิ์ปราศจากเชื้อ (Sterile water for Irrigation U.S.P)

รูปแบบยา น้ำบริสุทธิ์ปราศจากเชื้อ บรรจุในขวดขนาด 1,000 มล.
ข้อบ่งชี้ ใช้ในการชะล้างและทำความสะอาดบาดแผล หรือใช้สวนล้าง

คำแนะนำและวิธีการใช้ยาที่มีเทคนิคพิเศษ

ยาเหน็บทวารหนัก

วิธีการใช้

1. ล้างมือให้สะอาด
2. ถ้ายาเหน็บนิ่มให้แช่ยาในตู้เย็นก่อน หรืออาจแช่ในน้ำเย็นก็ได้ เพื่อให้ยาแข็งตัวและสอดได้ง่ายขึ้น
3. แกะเม็ดยาออกจากกระดาษห่อ
4. นอนตะแคง โดยให้ข้างล่างเหยียดตรง และงอขาบนขึ้นจนหัวเข่าจรดกับหน้าอก
5. สอดยาเหน็บเข้าไปในทวารหนัก เอาด้านที่มีปลายแหลมกว่าเข้าไปก่อน โดยใช้นิ้วดันยาเข้าไปอย่างช้าๆ และเบาๆ พยายามสอดให้ลึกที่สุด เพื่อไม่ให้ยาไหลออกมา (ในผู้ใหญ่ควรสอดยาเข้าไปประมาณ 2.5 เซนติเมตร และในทารก 1.25 เซนติเมตร)

คำแนะนำเพิ่มเติม

ถ้าเป็นการเหน็บยาระบายควรนอนในท่าเดิมไม่ต่ำกว่า 15 - 20 นาที จึงไม่ลุกไปถ่ายอุจจาระ แม้ว่าหลังจากสอดยาแล้วจะมีความรู้สึกอยากถ่ายก็ต้องกลั้นอุจจาระไว้ก่อน หากลุกไปถ่ายทันทีหลังจากสอดยาจะทำให้ยาหลุดออกมาจากทวารหนักก่อนที่จะออกฤทธิ์ได้เต็มที่

ยาเหน็บช่องคลอด

วิธีการใช้

1. ล้างมือให้สะอาด
2. แกะกระดาษที่ห่อยาออก แล้วจุ่มในน้ำสะอาดพอชื้น (ประมาณ 1 - 2 วินาที) เพื่อช่วยให้เม็ดยาลื่น
3. นอนหงายโดยชันหัวเข่าขึ้นและแยกขาออก (ห้ามนั่งยองๆ)
4. สอดยาในช่องคลอดให้ลึกที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยใช้นิ้วช่วยดันเข้าไป
5. นอนในท่าเดิมสักครู่ ไม่ต่ำกว่า 15 นาที เพื่อไม่ให้ยาไหลออกมาจากช่องคลอด

คำแนะนำเพิ่มเติม

- การใช้ยาเหน็บช่องคลอด ควรเหน็บยาคิดจ่อกันทุกวันอย่างน้อย 7 วันขึ้นไป จนกว่าจะหาย เมื่อสอดยาเหน็บแล้วควรนอนท่าเดิมนิ่งๆ จนกว่าจะละลายหมด ปกติจะเหน็บก่อนนอน ควรให้แผ่นรองซับ รองที่กางเกงในไว้ เพื่อรองรับส่วนของเม็ดยาที่จะไหลออกมา
- ไม่ต้องหยุดยาแม้ว่าจะมีประจำเดือน
- หยุดเพศสัมพันธ์ชั่วคราว หรือใช้ถุงยางอนามัย
- ควรซักกางเกงในให้สะอาด และตากแดดให้แห้งสนิท

ยาหยอดตา

ยาหยอดตามีทั้งชนิดที่เป็นน้ำใสและที่เป็นน้ำแขวนตะกอน และใช้ยาหยอดตาที่เป็นขามาเชื่อมตามทฤษฎีแล้วต้องใช้ยาให้หมดตามที่แพทย์สั่ง โดยเฉลี่ยยาหยอดตา 1 หยด มีปริมาตร 50 ไมโครลิตร (ทั้งนี้ขึ้นกับความหนืดและขนาดของหลอดยาดัว)

วิธีการใช้

1. ล้างมือให้สะอาด
2. เปิดเกลียวจุกของขวดยาไว้ แต่ยังไม่ต้องเอาหลอดหยดออกจากขวด
3. นอนหรือเอนหน้าขึ้น
4. ค่อยๆ ใช้มือข้างหนึ่งดึงหนังตาลงมาให้เป็นกระพุ้ง และเหลือบตาขึ้นข้างบน
5. ให้ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับหลอดหยด และดูยาให้เข้าไปในหลอด (เฉพาะยาที่มีหลอดหยดซึ่งเอาออกจากตัวขวดได้) ถ้าเป็นขวดพลาสติกชนิดบีบยาออกจากขวด ใต้ก็ไม่ต้องปฏิบัติขั้นนี้
6. หยอดยาตามจำนวนที่แพทย์สั่งลงในด้านในของเปลือกตาล่าง ระวัง ! อย่าให้ปลายหลอดหยดถูกตา มือ หรือสิ่งใดๆ
7. ปลดมือจากการดึงหนังตา และอย่ากระพริบตาอย่างน้อย 30 วินาที
8. เอาหลอดหยดใส่ขวด (ถ้ามีหลอดหยด) และปิดฝาให้สนิท
9. ถ้าต้องการใช้ยาหยอดตา 2 ชนิดขึ้นไป ควรเว้นระยะห่างในการหยอดตาแต่ละชนิดประมาณ 5 - 10 นาที จึงหยอดยาชนิดต่อไป ถ้าอีกชนิดเป็นยาขี้ผึ้งป้ายตา ให้หยอดยาก่อนและรอประมาณ 10 นาที จึงใช้ยาขี้ผึ้งป้ายตา

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ห้ามใช้ยาหยอดตาร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจจะทำให้ติดเชื้อโรคได้
- อาจทำให้ตาพร่า แสบตา หรือเคืองตาหลังจากหยอดตาได้ ดังนั้นไม่ควรขับรถหรือต้องทำงานที่เสี่ยงอันตราย จนกว่าตาจะมองเห็นได้ชัดเจนตามปกติ
- ห้ามล้างหลอดหยด
- ถ้าลืมหยอดตา ให้หยอดตาทันทีที่นึกขึ้นได้ แต่ถ้าจนถึงเวลาที่จะหยอดตาครั้งต่อไป ให้รอจนถึงเวลาหยอดตาครั้งต่อไป
- ถ้าหยอดตาเป็นชนิดยาน้ำแขวนตะกอน จะต้องเขย่าขวดก่อนใช้
- ยาหยอดตาที่เปิดขวดใช้แล้ว ไม่ควรใช้เกิน 1 เดือน ถ้ามียาเหลือควรทิ้งไป
- ยาหยอดตาบางชนิดควรเก็บในตู้เย็น ฉะนั้นต้องอ่านฉลากให้เข้าใจ
- ยาหยอดตาบางชนิด จะทำให้รู้สึกขมได้ เพราะตากับลำคอมีทางที่ติดต่อกันได้

ยาขี้ผึ้งป้ายตา

วิธีการใช้

1. ล้างมือให้สะอาด
2. เปิดจุกหลอดยาไว้ โดยวางให้ฝาหลอดหงายขึ้น
3. นอน หรือ นั่งเอนหน้าขึ้น
4. ค่อยๆ ใช้มือข้างหนึ่งดึงหนังตาลงมาให้เป็นกระพุ้งและเหลือบตาขึ้นข้างบน
5. ให้ใช้มือข้างหนึ่งจับหลอดขี้ผึ้งป้ายตา และบีบขี้ผึ้งขนาดยาวประมาณ 1 เซนติเมตร หรือประมาณ ครึ่งนิ้ว ลงในด้านในของเปลือกตาล่าง ระวัง ! อย่าให้ปลายหลอดถูกตาหรือสิ่งใดๆ
6. ปลดมือออกจากหนังตา
7. ค่อยๆ ปิดตาและกลอกลูกตาไปมาทุกทิศทางขณะที่ขี้ผึ้งปิดตาอยู่สักครู่
8. ปิดฝาหลอดยาให้สนิท

9. ถ้าต้องใช้ยาขี้ผึ้งป้ายตา 2 ชนิดขึ้นไป ควรเว้นระยะห่างในการป้ายยาแต่ละชนิดประมาณ 10 นาที ถ้าอีกชนิดหนึ่งเป็นยาหยอดตาให้หยอดยาก่อนและรอประมาณ 10 นาที จึงใช้ยาป้ายตา

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ห้ามใช้ยาป้ายตาร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจทำให้เกิดโรคได้
- อาจทำให้ตาพร่า แสบตา หรือเคืองตาหลังจากป้ายตาได้ ดังนั้นไม่ควรขับรถ หรือต้องทำงานที่เสี่ยงต่ออันตราย จนกว่าตาจะมองเห็น ได้ชัดเจนตามปกติ
- ห้ามล้างปลายหลอดขี้ผึ้งป้ายตา
- ถ้าลืมป้ายตาให้ป้ายตาทันทีที่นึกขึ้นได้ แต่ถ้าจนถึงเวลาที่จะป้ายตาครั้งต่อไป ให้รอจนถึงเวลาป้ายตาครั้งต่อไป

ยาพ่นสูด (Inhaler)

วิธีการใช้

1. เปิดฝาครอบปากขวดยาพ่นออก เขย่าขวดยา (กรณีที่ใช้เป็นครั้งแรก หรือใช้เพื่อบรรเทาอาการเป็นครั้งคราว ควรทดลองกดที่พ่นยาทุกครั้งก่อนใช้จริง)
2. คว่ำขวดพ่นยาลง ให้ก้นของขวดยาชี้ขึ้น ตั้งขวดพ่นยาตรง
3. หายใจออกให้สุดเต็มที่
4. ใช้ริมฝีปากอมรอบปากขวดพ่นยาให้สนิท เอนศีรษะไปด้านหลังเล็กน้อย (วิธีนี้เหมาะกับผู้ที่เพิ่งเริ่มใช้ยาพ่น แต่วิธีนี้ยาจะตกค้าง ในช่องปากได้มาก) หรือ อ้าปากให้ปากขวดพ่นยาอยู่ห่างจากปาก ประมาณ 3 - 4 เซนติเมตร หรือ 1 - 2 นิ้ว เอนศีรษะไปด้านหลังเล็กน้อย (วิธีนี้มีข้อดีที่ยาตกค้างในช่องปากน้อยกว่าและจะทำให้ได้ละอองยาขนาดเล็กกว่าเข้าไปในปอดได้ดีกว่า)
5. หายใจเข้าลึกๆ ทางปากพร้อมๆ กับกดที่พ่นยา 1 ครั้ง ด้วยจะเข้าสู่ลำคอพร้อมกับลมหายใจ ให้หายใจเข้าช้าๆ ถ้ามีหลอดต่อให้กดยาพ่นเข้าไปในหลอดต่อที่ปิดฝาไว้ เปิดฝาแล้วใช้ริมฝีปากอมรอบฝาหลอดต่อให้สนิท หายใจเข้าช้าๆ ประมาณ 5 - 10 วินาที
6. เอาขวดพ่นยาออกจากปาก หุบปากให้สนิท กลืนหายใจให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. ผ่อนลมหายใจออกทางจมูกช้าๆ
8. กรณีที่ต้องพ่นยาอีกครั้ง ควรเว้นระยะห่างจากครั้งแรกอย่างน้อย 30 วินาที ถึง 1 นาที จึงเริ่มปฏิบัติใหม่ตามข้างต้น
9. หลังใช้เสร็จควรทำความสะอาดปากขวดด้วยน้ำอุ่น เช็ดด้วยกระดาษ ชุบให้แห้งปิดฝาครอบให้เรียบร้อย
10. ใช้น้ำกลั้วปากและลำคอเพื่อล้างยาที่ตกค้างออก

ข้อแนะนำในการใช้ยาพ่นสูด 2 ชนิด

กรณีที่ผู้ป่วยต้องใช้ยาพ่นสูดร่วมกัน 2 ชนิด ต้องเว้นระยะในการพ่นแต่ละชนิด เช่น ยาพ่นสูดขยายหลอดลม และยาพ่นสเตียรอยด์ ควรพ่นยาขยายหลอดลมก่อน และเว้นระยะ 5 นาที จึงค่อยพ่นยาสเตียรอยด์

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ก่อนใช้ยาผู้ป่วยควรฝึกซ้อมการหายใจทางปากก่อน โดยสูดหายใจเข้าออกช้าๆ ลึกๆ จนชำนาญ
- ผู้ป่วยอาจทดลองพ่นยาน้ำกระจก ถ้าขณะพ่นยามีไอระเหยของละอองยารอบๆ ปาก แสดงว่าใช้ยาไม่ถูกต้อง
- ถ้าผู้ป่วยมีเสมหะ ก่อนพ่นยาควรกำจัดเสมหะออกจากลำคอก่อน
- หลังพ่นยาเสร็จเรียบร้อย ใช้น้ำสะอาดกลั้วปากและคอ เพื่อลดอาการปากแห้งคอแห้ง ช่วยลดการเกิดเชื้อราในปาก และลดการเกิดเสียงแหบโดยเฉพาะจากการใช้สเตียรอยด์
- หากลืมพ่นยาให้พ่นยาทันทีที่นึกขึ้นได้ และพ่นครั้งต่อไปตามปกติ แต่ถ้านึกได้ในระยะเวลาที่ใกล้กับเวลาของการพ่นยาครั้งต่อไป ให้พ่นยาครั้งต่อไปได้เลย โดยไม่ต้องเพิ่มขนาดการพ่นเป็น 2 เท่า

- ยาพ่นที่เป็นยาขยายหลอดลมเท่านั้นที่สามารถใช้กับอาการจับหืดฉับพลันได้ ส่วนยาพ่นที่เป็นสเตียรอยด์และยาอื่นๆ ไม่สามารถขยายหลอดลมได้ แต่จะใช้สำหรับป้องกันอาการในระยะยาวและใช้เวลา 1 - 4 สัปดาห์จึงจะเห็นผลเต็มที่ ดังนั้นจึงควรใช้ยาตามแพทย์สั่งอย่างต่อเนื่อง
- เมื่อใช้ยาหมดแล้ว ไม่ควรทุบขวด หรือเผาไฟ เพราะอาจทำให้ขวดระเบิดได้

วิธีการทดสอบว่ายาในขวดหมดหรือไม่

นำขวดที่บรรจุยาใส่ภาชนะที่มีน้ำอยู่ แล้วสังเกตดังนี้

1. ถ้าขวดยาพ่นจมลงก้นภาชนะ แสดงว่ายังมียาอยู่เต็ม
2. ถ้าขวดยาพ่นลอยขนานกับผิวน้ำ แสดงว่ายาหมดแล้ว
3. ถ้าขวดยาพ่นลอยท่ามมต่างๆ กับผิวน้ำ แสดงว่ายังมียาเหลืออยู่ในปริมาณต่างๆ กัน

ยาหยอดหู

วิธีการใช้

1. ล้างมือให้สะอาด
2. เอียงศีรษะให้หูข้างที่จะหยอดยาอยู่ด้านบน
3. หยอดยาเข้าไปในหูตามที่กำหนด ระวัง ! อย่าเอาหลอดหยดสอดเข้าไปในรูหู
4. นอนตะแคงอยู่ในท่าเดิม 3 - 5 นาที อาจเอาสาลีใส่ในรูหูไว้เล็กน้อย เพื่อไม่ให้ยาไหลออกมา
5. ถ้าเป็นยาน้ำแขวนตะกอน ให้เขย่าขวดก่อนใช้

ยาอมใต้ลิ้น

วิธีการใช้

1. อมยา 1 เม็ดไว้ใต้ลิ้น โดยปล่อยให้ยาละลายจนหมดเมื่อมีอาการปวดหน้าอก แน่นหน้าอก หรือเจ็บหน้าอก ห้ามเคี้ยว ห้ามกลืนทั้งเม็ด
2. ในขณะที่อมยา ควรอยู่ในท่านั่ง หรืออยู่ในท่านอนก็ได้
3. อาการจะดีขึ้นหลังจากอมยาไปแล้ว 5 นาที ถ้าอาการไม่ดีขึ้นดังกล่าวให้อมยาซ้ำได้ถึง 2 ครั้ง ครั้งละ 1 เม็ด ห่างกันครั้งละ 5 นาที แต่ไม่เกิน 3 เม็ด (3 ครั้ง) ถ้าใช้ยาติดต่อกันถึง 3 เม็ดแล้ว อาการยังไม่ดีขึ้น ให้รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

คำแนะนำเพิ่มเติม

สำหรับยาอมใต้ลิ้นตัวนี้ จะไม่มีความซ่าหรือร้อนเมื่ออม

ยาที่ต้องผสมก่อนใช้

1. ยาน้ำเชื่อมชนิดผงแห้ง

1. การผสมต้องใช้น้ำต้มสุก หรือน้ำสะอาด ที่เย็นแล้ว ห้ามใช้น้ำร้อนหรือน้ำอุ่น
2. ก่อนการผสมยาควรเคาะผงยาให้ร่วน ไม่จับตัวกัน
3. เติมน้ำครั้งแรก ประมาณ 1/2 - 2/3 ของขีดที่กำหนด
4. เขย่าให้กระจายตัวทั่ว ไม่มีก้อนแข็ง
5. เติมน้ำปรับระดับให้พอดีขีดที่กำหนด แล้วเขย่าอีกครั้ง
6. หลังจากผสมน้ำแล้ว เก็บที่อุณหภูมิห้องได้ 7 วัน ถ้าเก็บในตู้เย็นได้นาน 2 สัปดาห์
7. ควรใช้ยาที่ผสมแล้วให้หมด ถ้าเหลือไม่สามารถเก็บไว้ได้นานเพราะยาจะเสื่อมสภาพ

2. ผงน้ำตาลเกลือแร่

วิธีการใช้

1. ใช้น้ำดื่มสุกที่เย็นแล้ว 1 แก้ว ละลายในผงน้ำตาลเกลือแร่ 1 ซอง คนให้ละลายจนหมด
2. หลังผสมน้ำแล้วควรดื่มภายใน 24 ชั่วโมง ถ้าเหลือควรทิ้ง เพราะอาจเกิดบูดเสียได้

Pregnancy category ของรายการยาในรพ.

Pregnancy category แบ่งออกเป็น 5 category ดังนี้

- A** = การศึกษาชนิดควบคุมในสตรี ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่ามีความเสี่ยงต่อทารกในครรภ์ใดไตรมาสแรก และโอกาสที่จะเกิดอันตรายต่อทารกมีน้อย
- B** = การศึกษาในสัตว์ทดลอง ไม่บ่งชี้ถึงความเสี่ยงที่จะเกิดกับตัวอ่อน แต่ยังไม่มีการศึกษาชนิดควบคุมในสตรี ตั้งครรภ์ หรือการศึกษาในสัตว์ทดลองพบผลข้างเคียง แต่การศึกษาที่มีการควบคุม (controlled study) ในสตรีตั้งครรภ์ ไตรมาสแรก ไม่ได้รับการยืนยันถึงความเสี่ยงต่อทารกและไม่มีหลักฐานของความเสียหายในไตรมาสอื่นๆ
- C** = การศึกษาในสัตว์ทดลอง แสดงให้เห็นถึงผลข้างเคียงต่อตัวอ่อน (teratogenic หรือ Embryocidal หรืออื่นๆ) แต่ไม่มีการศึกษาที่มีการควบคุมในสัตว์ทดลองและสตรี ยาคควรให้เมื่อได้รับการประเมินถึงประโยชน์ที่จะได้รับมีมากกว่า ความเสี่ยงที่จะเกิดกับทารก
- D** = มีหลักฐานยืนยันว่า มีความเสี่ยงต่อทารกในครรภ์ แต่อาจจำเป็นต้องให้แก่สตรีตั้งครรภ์ในบางสถานการณ์ เช่น อยู่ในภาวะของการคุกคามต่อชีวิต , โรคร้ายแรง , ยาอื่นที่ปลอดภัยกว่าไม่ได้ผล
- X** = การศึกษาในสัตว์ทดลองหรือมนุษย์ บ่งชี้ถึงความผิดปกติของตัวอ่อน หรือมีหลักฐานถึงความเสี่ยงต่อทารกที่พบจากการใช้ยาในมนุษย์ หรือ ทั้ง 2 ประการ และไม่มีประโยชน์ที่จะใช้ยากลุ่มนี้ในสตรีตั้งครรภ์ ยากลุ่มนี้เป็นข้อห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์

หมายเหตุ M ที่ห้อยท้าย หมายถึง เป็น pregnancy category ที่บริษัทผู้ผลิตกำหนดให้
...../..... หมายถึง pregnancy category จะเปลี่ยนเป็นตัวหลัง เมื่อมีการใช้ยาในขนาดสูงเป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือ เวลาที่ใช้ยาอยู่ในช่วงไตรมาสที่ 3หรือใกล้คลอด หรือ เป็นยาที่บริษัทผู้ผลิตและ US.FDA. ให้ pregnancy category ต่างกัน เช่น Morphine มี pregnancy category เป็น B/D หมายถึง การใช้ยา Morphine ตามปกติ จะเป็น category B แต่จะเป็น D เมื่อใช้ยาเป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือใช้ในขนาดสูงตอนใกล้คลอด

1. Anesthetics

Lidocaine	C		
-----------	---	--	--

2. Antihistamines

Chlorpheniramine	B	Cinnarizine	C
Cyproheptadine	B _M	Dimenhydrinate	B _M
Diphenhydramine	B _M	Hydroxyzine	C
Loratadine	B _M	Triprolidine	C _M

3. Anti-infectives**A. Amebicides**

Metronidazole	B _M		
---------------	----------------	--	--

B. Aminoglycosides

Streptomycin	D	Gentamicin	C
--------------	---	------------	---

C. Anthelmintics

Albendazole	C	Mebendazole	C _M
-------------	---	-------------	----------------

D. Antibiotics

Chloramphenicol	C	Chlorhexidine	B
Erythromycin	B	Lincomycin	B

E. Antifungals

Fluconazole	C _M	Clotrimazole	B
Miconazole	C _M	Griseofulvin	C
Nystatin	B	Ketoconazole	C _M

F. Antimalarials

Chloroquine	C	Mefloquine	C _M
Primaquine	C	Quinine	D/X _M

G. Antituberculosis

Ethambutol	B	Isoniazid	C
Pyrazinamide	C	Rifampicin	C

H. Antivirals

Acyclovir	C _M	Indinavir	C _M
Lamivudine	C _M	Zidovudine (AZT)	C _M

I. Cephalosporins

Cephalexin	B _M		
------------	----------------	--	--

J. Iodine

Iodine	D	Povidone iodine	D
--------	---	-----------------	---

K. Leprostatics

Dapsone	C _M		
---------	----------------	--	--

L. Penicillins

Amoxicillin	B	Ampicillin	B
Cloxacillin	B _M	Penicillin G	B
Penicillin G , Benzathine	B	Penicillin V	B

M. Quinolones

Ofloxacin	C _M	Norfloxacin	C _M
-----------	----------------	-------------	----------------

N. Tetracyclines

Doxycycline	D	Tetracycline	D
-------------	---	--------------	---

4. Antilipidemic agents

Simvastatin	X _M	Gemfibrozil	C _M
-------------	----------------	-------------	----------------

5. Antineoplastics

Cyclophosphamide	D	Fluorouracil	D
Methotrexate	D	Tamoxifen	D _M

6. Autonomics**A. Anticholinergics**

Atropine	C	Ipratropium	B _M
----------	---	-------------	----------------

B. Antiadrenergic

Atenolol	D _M	Ergotamine	D
Prazosin	C	Propranolol	C _M /D
Timolol	C _M /D		

C. Adrenergics

Ephedrine	C	Dopamine	C
Terbutaline	B _M	Epinephrine	C
Pseudoephedrine	C		

7. Cardiovascular drugs**A. Antihypertensives****I. ACEI**

Enalapril	D _M		
-----------	----------------	--	--

II. Other Antihypertensives

Atenolol	D _M	Hydralazine	C _M
Methyldopa	C	Prazosin	C
Propranolol	C _M /D		

B. Calcium Channel Blockers

Verapamil	C _M	Nifedipine	C _M
-----------	----------------	------------	----------------

C. Cardiac Drugs

Lidacaine	C	Digoxin	C _M
-----------	---	---------	----------------

D. Vasodilators

Isosorbide dinitrate	C _M	Isosorbide mononitrate	C _M
Nitroglycerin	B/C _M		

8. Central Nervous system drugs**A. Analgesics and Antipyretics**

Acetaminophen	B	Aspirin	C/D
---------------	---	---------	-----

B. Anticonvulsants

Phenobarbital	D	Phenytoin	D
---------------	---	-----------	---

C. Antidepressants

Amitriptyline	C		
---------------	---	--	--

D. Antimigraine Agents

Ergotamine	D		
------------	---	--	--

E. Narcotic Analgesics

Codeine	C/D	Fentanyl	B/D
Morphine	B/D	Opium	B/D
Pethidine	B/D	Tramadol	C _M

F. Narcotic Antagonists

Naloxone	B _M		
----------	----------------	--	--

G. Nonsteroidal Anti-inflammatory drugs

Diclofenac	B _M /D	Ibuprofen	B/D
Indomethacin	B/D	Mefenamic acid	C _M /D

H. Sedatives and Hypnotics

Chloral hydrate	C _M	Diazepam	D
Ethanol	D/X	Lorazepam	D _M

9. Coagulants/Anticoagulants**A. Anticoagulants**

Warfarin	D/X _M		
----------	------------------	--	--

10. Diuretics

Acetazolamide	C	Amiloride	B _M
Furosemide	C _M	Hydrochlorothiazide	D
Spironolactone	D		

11. Electrolytes

KCl	A		
-----	---	--	--

12. Gastrointestinal agents**A. Antidiarrheals**

Kaolin/Pectin	C	Loperamide	B _M
---------------	---	------------	----------------

B. Antiemetics

Dimenhydrinate	B _M	Metoclopramide	B _M
----------------	----------------	----------------	----------------

C. Antiflatulence

Simethicone	C		
-------------	---	--	--

D. Antisecretory Agents

Cimetidine	B _M	Omeprazole	C _M
Ranitidine	B _M		

13. Hormones**A. adrenal**

Betamethasone	C	Dexamethasone	C
Prednisolone	B	Triamcinolone	C

B. Antidiabetic agents

Glibenclamide	C _M	Insulin	B
Metformin	B _M		

C. Antithyroid

Methimazole	D	PTU	D
-------------	---	-----	---

D. Estrogens

Oral Contraceptive	X		
--------------------	---	--	--

E. Progestogens

Hydroxyprogesterone	D	Medroxyprogesterone	D
Norgestrel	X _M	Oral Contraceptive	X

I. Thyroid

Levothyroxine	A _M		
---------------	----------------	--	--

15. Respiratory Drugs**A. Antitussives**

Codeine	C/D	Dextromethorphan	C
---------	-----	------------------	---

B. Bronchodilators

Aminophylline	C	Theophylline	C
---------------	---	--------------	---

C. Expectorants

Ammonium chloride	B	Guafenesin	C
Potassium iodide	D		

16. Serums, Toxoids, Vaccines**A. Serums**

HBIg	C _M	Rabies Immunoglobulin	C _M
------	----------------	-----------------------	----------------

B. Toxoids

Tetanus toxoid	C		
----------------	---	--	--

C. Vaccines

BCG	C _M	Hepatitis B	C _M
Measle	X/ C _M	Poliovirus Live	C _M
Rabies (Human)	C	Rubella	X/ C _M

17. Vitamins

Folic acid	A/C	Niacin	A/C
Phytomenadione inj. (vitamin K1)	C	Pyridoxine	A/C
Riboflavin	A/C	Thiamine	A/C
Vitamin A	X	Vitamin B12	A/C
Vitamin C	A/C	Vitamin E	A/C
MTV	A		

18. Miscellaneous

Allopurinol	C _M	Colchicine	D _M
-------------	----------------	------------	----------------

ยาที่ใช้ได้อย่างปลอดภัยในหญิงให้นมบุตร

Acetaminophen	Acyclovir	Amoxicillin	Carbamazepine
Cimetidine	Chloroquine	Colchicine	Codeine
Cotrimoxazole	Digoxin	Enalapril	Erythromycin
Estradiol	Ethambutol	Folic acid	Hydralazine
Hydrochlorothiazide	Ibuprofen	Indomethacin	Isoniazid
Lidocaine	Loperamide	Magnesium sulphate	Medroxyprogesterone
Nifedipine	Phenytoin	Propranolol	Pseudoephedrine
Piroxicam	Prednisolone	Ranitidine	Riboflavin
Rifampin	Spirolactone	Streptomycin	Theophylline
Thiamine	Terbutaline	Tetracycline	Triprolidine
Valproic acid	Verapamil	Warfarin	Vitamin K ₁

รายการยาของ รพ. ที่ควรเก็บในตู้เย็น

ยาฉีด	รายการยา	อุณหภูมิ ° c	รายการยา	อุณหภูมิ ° c
	Adrenaline	15-30	Rabies vaccine (PCEC , Verorab)	2-8
	Ascorbic acid (Vitamin C)	15-30	T.T (Tetanus toxoid)	2-8
	BCG vaccine	2-8	TAT (Tetanus Antitoxin)	2-8
	Digoxin	15-25	Tuberculin test	2-8
	DPT vaccine	2-8	เซรุ่มแก้พิษงูทุกชนิด	2-8
	DT vaccine	2-8	Proctosedyl Suppo.	<25
	Human NPH Insulin (Humulin N)	2-8	Chloramphenicol ear drops	2-8
	Human Regular Insulin (Humulin R)	2-8	Chloramphenicol eye drops	2-8
	Measle vaccine	2-8	Chloramphenicol eye oint	<30
	Glycerin + Xylocaine solution (ป้ายปาก)	2-8		

รายการยาที่ควรเก็บให้พ้นแสง

ยาเม็ด	Metronidazole
Acyclovir	MTV
Ascorbic acid (Vitamin C)	Omeprazole
Atenolol	Phenytoin
Colchicine	Prazosin
Cotrimoxazole	Primaquine
Diazepam	Propranolol
Diclofenac sodium	Quinine
Digoxin	Ranitidine
Doxycycline	Salbutamol
Ergotamine tartrate (Cafergot)	Spirolactone (Aldactone)
Furosemide	Vitamin B co
Glipizide	Vitamin B6
Hydroxyzine	ยาฉีด
Ibuprofen	Adrenaline
Isosorbide dinitrate	Ascorbic acid (Vitamin C)
Levothyroxine sodium (Eltroxin)	Atropine sulfate
Lorazepam	BCG vaccine
Metformin	Chlorpheniramine maleate
Metoclopramide	Dexamethasone phosphate

Diazepam	ยาน้ำ,ยาพ่น ฯลฯ
Digoxin	Budesonide nebulizing solution
Furosemide	Chlorpheniramine maleate syrup
Hyoscine	Ephedrine solution
Metoclopramide	Erythromycin estolate syrup
PCEC	Nystatin oral suspension
Ranitidine	Salbutamol syrup ,Solution for nebulization (Ventolin)
Terbutaline sulfate	Tripolidine+Pseudoephedrine syrup
Vitamin B co	Triferdine
Vitamin B1-6-12	

การควบคุมยาหมดอายุ

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2567												
2568												

- การเขียนวันหมดอายุไว้ที่กระป๋องยา เป็นการช่วยเตือนความจำทุกครั้งที่มีการหยิบใช้ และเพื่อความรัดกุมยิ่งขึ้นควรมีใบควบคุมที่ชัดเจน ติดไว้บริเวณคลังยา และจุดบริการดังกล่าวอย่างค้ำบน
- การควบคุมให้ควบคุมเฉพาะยาที่จะหมดอายุใน 1 ปีงบประมาณเท่านั้น และทุกสิ้นปีงบประมาณ ควรทำการเช็คครั้งใหญ่อีกครั้ง

การจัดเรียง และจัดเก็บยา

- ควรจัดเรียงตามตัวอักษร กลุ่มยา หรือรหัสยา ตามความสะดวกของแต่ละ สอ. แต่ควรมีป้ายบอกชื่อชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ทำงานทุกคนสามารถค้นหาได้ง่าย และรวดเร็ว
- การจัดเรียง stock card ควรเรียงตามยาในคลัง ถ้าเป็น PCU ที่มีทีมโรงพยาบาลเข้าประจำ จะมียาจำนวนมาก ควรจัดเรียงแบ่งเป็น ยาเม็ด ยาน้ำ ยาฉีด เป็นต้น แต่สำหรับ สอ. ที่มีจำนวนน้อย การจัดเรียงในแฟ้มเดียว โดยมีลำดับที่การจัดเรียงชัดเจนบอกด้านหน้าแฟ้ม เพื่อการค้นหาง่าย
- การจัดเก็บยาคควรอยู่ในสถานที่ที่อากาศถ่ายเท ไม่ร้อนหรือชื้นจนเกินไป ควรระวังเรื่องความสะอาด และอากาศที่ร้อนจัด เพราะมีผลต่ออายุการใช้งานและความคงสภาพของยา

บรรณานุกรม

1. Briggs GG,Freeman RK,Yaffe SJ. DRUGS IN PREGNANCY AND LACTATION .5 th ed. Baltimore: Williams & Wilkins ;1998
2. Micromedex Healthcare Series 2002 (CCIS)
3. Trissel LA.Handbook on Injectable Drugs.8th ed.Bethesda:ASHP;1994
4. Micromedex Healthcare Series 2002 (CCIS)
5. McEvoy GK.et al .AHFS Drug Information 1999.1999 ed.Bethesda:ASHS Pharmacists Inc.;1999
6. เอกสารกำกับยา

ดรรชนีรายการยา จำแนกตามตัวอักษร

ชื่อ	หน้า
Acetylcysteine	24
Acyclovir	9
Adrenaline	22
Albendazole	9
Allopurinol	19
Amitriptyline	4
Amlodipine	12
Ammonia spirit.	45
Amoxycillin	5
Antacid	33
Antazoline+Tetrahydrozolin ED	39
Aspirin	18
Atenolol	13
Atropine sulfate	27
Benzyl benzoate	45
Berodual (Ipratropium+Fenoterol)	40
Betahistine	34
Betamethasone cream	45
Budesonide	41
Calamine lotion	46
Calcium carbonate	37
Cetirizine	23
Chloramphenicol	40
Chlorpheniramine	23
Clobetasol propionate cream	46
Clotrimazole	46
Colchicine	19
Contraceptive pill	35
Cyproheptadine	24
Dexamethasone	21
Dextromethophan	25
Diazepam	29
Diclofenac	2
Dicloxacillin	6
Dimenhydrinate	31
Diphtheria and Tetanus vaccine	36

ชื่อ	หน้า
Domperidone	31
Doxazosin	13
Doxycycline	8
Enalapril	14
Ergotamine tartrate	5
Erythromycin	6
Ethyl Alcohol	48
Ferrous fumarate	37
Folic acid	37
Furosemide	14
Gemfibrozil	17
Glipizide	10
Glyceryl guaiacolate	25
Haloperidol	49
Hydrochlorothiazide (HCTZ)	15
Hydroxyzine	24
Hyoscine-N-butylbromide	32
Ibuprofen	2
Insulin	10
Isosorbide dinitrate	18
Levothyroxine	20
Lidocaine	3
Losartan	15
Lynestrenol(Exluton)	43
M.carminative	29
Medroxyprogesterone acetate injection	43
Metformin	11
Methyl salicylate cream	46
Metoclopramide	32
Metronidazole	7
Milk of Magnesia(MOM)	34
Multivitamin	46
Neomycin+Polymycin B+Gramicidine ED	40
Norfloxacin	7
0.9% NSS	50
0.9% NSS solution	50
Obimin AZ	38

ชื่อ	หน้า
Ofloxacin	8
Omeprazole	33
Oral rehydration salts (ORS)	39
Paracetamol / Acetaminophen	1
PCEC	36
Phenobarbitol	28
Phenytoin	28
Pioglitazone	12
Povidone iodine	46
Prednisolone	21
Propranolol	16
Propylthiouracil(PTU)	20
Roxithromycin	8
Salbutamol	26
Salbutamol (MDI)	41
Silver sulfadiazine	48
Simethicone	30
Simvastatin	17
Sodamint	30
Special mouthwash; SMW	48
Theophylline	26
Tolperisone	3
Tramadol	1
Triamcinolone oral paste	47
Triamcinolone cream	47
Triferdine	38
Urea cream	47
Vitamin B 1	38
Vitamin B complex	38
Vitamin C	39
น้ำเกลือ	49
ไพล	42
ยาน้ำเชื่อมแก้ไอ มะขามป้อม	42
ยาผสมเกวาล์ย์เปรียง	42
ยาผสมเพชรสังฆาต	42
ยามะขามแขก	43
ยาเม็ดขมิ้นชัน	43

ชื่อ	หน้า
ขามี่คไฟ้ทะลายโจร	43
ขอมมะแวง	43
ขาพญาขอ	44
ขารางจืด	44
ขาเหลืองปิดสมุทร	44
ขาหอมเทพจิตร	44